

ลงทุนแบบ จอห์น เนฟฟ์
JOHN NEFF on investing

โดย John Neff และ S. L. Mintz
แปลและเรียบเรียงโดย ดร.กฤษยา ลิ้มทาวงศ์



www.fidelitypublishing.com

พิมพ์บน
กระดาษถนอมสายตา
www.greenread.com



อ่านได้นาน

JOHN NEFF on investing

เรื่อง : ลงทุนแบบ จอห์น เนฟฟ์

เขียน : John Neff and Steven L. Mintz

แปลและเรียบเรียง : ดร. กุศยา ลิฬหาวงศ์

บรรณาธิการบริหาร : เอกสิทธิ์ หัสสร้างสี

บรรณาธิการ : ณัฏชา หัสสร้างสี

ศิลปกรรมปก/รูปเล่ม : bluepixel

Cover image : Brad Wilson

ISBN : 978-974-05-3295-8

FIS - 07 - 0351 - 5 4 3 2 1

ราคา 288 บาท

Copyright © 1999 by John Neff and Steven L. Mintz

Thai language translation copyright © 2008 by Fidelity Publishing Co., Ltd.

All rights reserved.



www.fidelitypublishing.com

จัดพิมพ์โดย : **สำนักพิมพ์ ฟิเดลิตี**

บริษัท ฟิเดลิตีพับลิชชิง จำกัด

9/32 หมู่ 3 ซอยราชภัฏดี ถนนสตรีวิทยา 2

แขวงลาดพร้าว เขตลาดพร้าว

กรุงเทพมหานคร 10230

โทรศัพท์ 02-542-3421

www.fidelitypublishing.com

email : info@fp.co.th

จัดจำหน่ายโดย : บริษัท ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด (มหาชน)

อาคารนันทน์ทาวเวอร์ ชั้นที่ 19 เลขที่ 1858/87-90 ถนนบางนา-ตราด แขวงบางนา

เขตบางนา กรุงเทพมหานคร 10260 โทรศัพท์ 02-739-8000, 02-739-8222

พิมพ์ที่ : บริษัท ด่านสุทธาการพิมพ์ จำกัด

คำนำสำนักพิมพ์

จอห์น เนฟฟ์ คือใครท่านผู้อ่านอาจจะสงสัยอยู่ว่าเขาคนนี้เป็นใครมาจากไหน แล้วทำไมเราต้องอ่านหนังสือที่เขาเขียนด้วย จอห์น เนฟฟ์ คือผู้จัดการกองทุนหุ้นที่มีชื่อว่า Windsor กองทุนนี้เป็นกองทุนหุ้นที่มีสินทรัพย์มากที่สุดในอเมริกา ผู้ที่ลงทุนกับกองทุนนี้ในช่วงที่เนฟฟ์เป็นผู้บริหารตลอดเวลา 32 ปีนั้นจะได้ผลตอบแทนสูงถึง 57 เท่าของเงินลงทุนเริ่มแรก นั่นหมายความว่า ในระยะเวลา 32 ปีที่เนฟฟ์เป็นผู้บริหารกองทุนเขาสามารถสร้างผลตอบแทนทบต้นได้เฉลี่ยถึงปีละ 13.7% ซึ่งไม่ใช่เรื่องง่าย ๆ โดยเฉพาะกับกองทุนที่มีเงินจำนวนมากมหาศาลอย่างกองทุน Windsor

จอห์น เนฟฟ์ เป็นนักลงทุนแบบเน้นคุณค่าอย่างสุดโต่งหรือที่เรียกว่า Hard-core Value Investor วิธีการลงทุนของเขานั้นเน้นที่การซื้อหุ้นที่มี P/E ต่ำ มีเงินปันผล และมีอัตราการเติบโตพอประมาณ สิ่งที่น่าสนใจอีกอย่างก็คือวิธีการซื้อขายหุ้นของเขา เขาจะซื้อหุ้นสวนทางกับตลาดเสมอ นั่นคือเมื่อตลาดขึ้นเขาจะขายหุ้นของเขา และเมื่อตลาดลงเขาจะมองหาหุ้นที่ดีมีอนาคตที่ขายในราคาถูกลงๆ และซื้อหุ้นนั้นเป็นจำนวนมากๆ ฟังดูแล้วอาจจะคั่นๆ ว่านี่คือวิธีการของ วอเรน บัฟเฟตต์ ในการซื้อหุ้น ที่จริงแล้วจอห์น เนฟฟ์ ก็มีหลักการที่คล้ายคลึงกับบัฟเฟตต์นั่นเพราะว่าเขาสั่งสอนนักศึกษาวิธีการลงทุนมาจากแหล่งเดียวกัน นั่นคือ เบนจามิน เกรแฮม นั่นเอง และนี่ยังเป็นเครื่องพิสูจน์ได้เป็นอย่างดีว่าหลักการลงทุนแบบเน้นคุณค่านั้นสามารถใช้ได้เป็นอย่างดีและสร้างผลตอบแทนอย่างงดงามให้กับผู้ที่ศรัทธาในวิธีการลงทุนแบบเน้นคุณค่า

จอห์น เนฟฟ์ นั้นได้รับการขนานนามให้เป็น “**นักลงทุนผู้ยิ่งใหญ่ของโลก**” จากนิตยสาร Smart Money เมื่อไม่นานมานี้ นอกจากนั้นแล้วเขายังได้รับฉายาว่าเป็น “**มืออาชีพของมืออาชีพ**” เพราะว่ามีผู้จัดการกองทุนอื่นๆ นำเงินมาลงทุนต่อกับกองทุน Windsor ของเนฟฟ์อย่าง

มากมายนั้นก็เพราะว่าผู้จัดการกองทุนเหล่านั้นเชื่อมั่นในตัวของเนฟฟ์อย่างสูงสุด หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือเล่มแรกและเล่มเดียวที่เนฟฟ์เป็นผู้เขียน ในหนังสือเล่มนี้เขาได้เขียนถึง ประวัติชีวิตส่วนตัว หลักการลงทุน และประสบการณ์ลงทุนของเขาตลอดช่วงเวลาที่เขาทำงานอยู่ที่ Windsor หนังสือเล่มนี้จะแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เนฟฟ์จะเล่าให้เราฟังถึงประวัติความเป็นมาของเขาว่าเป็นมาอย่างไรและได้มาเป็นผู้บริหารกองทุน Windsor ได้อย่างไร ส่วนที่ 2 จะเป็นทฤษฎีการลงทุนของเนฟฟ์ซึ่งเขาจะอธิบายหลักการลงทุนแบบพอร์ตโฟลิโอที่มี P/E ต่ำ และการจัดประเภทของหุ้นชนิดต่างๆ ส่วนที่ 3 จะเป็นการเล่าถึงประสบการณ์การลงทุนของเขาว่า เขาได้ใช้ทฤษฎีพอร์ตโฟลิโอที่มี P/E ต่ำ มาประยุกต์เข้ากับเหตุการณ์จริงๆ ได้อย่างไรตลอดระยะเวลา 32 ปี ของการเป็นผู้จัดการกองทุน Windsor

จอห์น เนฟฟ์ คือหนึ่งในสุดยอดนักลงทุนที่สำนักพิมพ์อยากจะแนะนำให้ทุกท่านได้รู้จัก และสำนักพิมพ์หวังว่าหนังสือเล่มนี้คงจะมีประโยชน์กับท่านผู้อ่านบ้างไม่มากก็น้อย สำนักพิมพ์เลือกหนังสือของ จอห์น เนฟฟ์ มาแปลก็เพื่อให้เกิดความแตกต่างจากมุมมองที่หลากหลาย จากหลากหลายสุดยอดนักลงทุนระดับโลก สำนักพิมพ์หวังว่าท่านผู้อ่านจะได้ไต่เต้าความคิดใหม่ๆ จากหลักการลงทุนของ จอห์น เนฟฟ์ ซึ่งเป็นหลักการที่เรียบง่ายและไม่ซับซ้อนเพื่อนำไปสร้างผลตอบแทนอันงดงามให้กับพอร์ตโฟลิโอที่มี P/E ต่ำของท่านผู้อ่านทุกๆ คน

ด้วยความนับถือ
สำนักพิมพ์ดีเดิลิตี้

คำนำ

ในฤดูใบไม้ผลิปี 1998 ผมสอนวิชาสัมมนาการลงทุนให้แก่นักศึกษาที่วาร์ตันในฟิลาเดลเฟีย นักศึกษากลุ่มนี้ซึ่งมีความกระตือรือร้นอย่างมากได้จุดประกายให้เกิดความคิดต่อเนื่องจากส่วนที่ผมบรรยาย ผมต้องตอบคำถามมากมายเกี่ยวกับธรรมชาติของกระบวนการในการลงทุน และเหตุผลต่างๆ ที่ผมเลือกทำในสิ่งที่ผมทำ หนังสือเล่มนี้เป็นส่วนต่อเนื่องจากการสนทนากับนักศึกษากลุ่มนี้

แน่นอน หนังสือเป็นการสนทนาเพียงด้านเดียว แต่ก็เช่นเดียวกับการสนทนาที่ดีที่ควรจะสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างไม่เป็นทางการโดยไม่ต้องมีแผนภูมิหรือกราฟซึ่งมักจะควบคู่กับหัวข้อนี้เสมอ ถ้าเราใช้เวลาร่วมกันนานสักหน่อย สิ่งที่คุณจะได้อ่านต่อไปนี่ก็คือสิ่งต่างๆ ที่ผมจะบอกคุณเกี่ยวกับการลงทุน ผมเน้นเฉพาะความคิดที่ผมคิดว่ายังยืนเป็นอมตะตลอดสามทศวรรษที่อยู่ที่ Windsor มากกว่าที่จะพูดถึงหัวข้อทั่วไปในการลงทุนซึ่งคุณสามารถจะหาอ่านได้จากหนังสือเล่มอื่นๆ

การสนทนาก่อให้เกิดคำถามมากมายซึ่งทำให้ผมได้เรียนรู้ไปด้วย ผมจำไม่ได้แน่ชัดว่ามันเริ่มจากจุดไหน ผมเข้าร่วมกับกองทัพเรือสหรัฐและเรียนด้านอิเล็กทรอนิกส์การบินก่อนที่จะผันถึงการซื้อขายหุ้นหรือแทบจะไม่เคยนึกถึงการบริหารกองทุนตราสารทุนที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในสหรัฐ ซึ่งกองทุน Windsor เป็นกองทุนที่ใหญ่ที่สุดในสหรัฐอเมริกาจนกระทั่งมีการเปลี่ยนแปลงผู้ถือหุ้นในปี 1985 บางทีอาชีพของผมเริ่มตั้งแต่ก่อนที่ผมจะเริ่มนับเลขเป็นเสียอีก ผมมักจะดีและไม่ค่อยคล้อยตามใคร ซึ่งแม้เคยพูดไว้ตรงประเด็นที่เดียวว่า “จอห์น บราวน์ (ชื่อเดิมของผม) เธอน่าจะไปได้เกี่ยวกับบ้ายบอกทางนะ” เธอไม่เพียงแต่พูดถูกเท่านั้น แต่เธอยังมองการณ์ไกลอีกด้วยตลอดอาชีพของผมผมต้องได้แย้งกับตลาดหุ้นเสมอ และจากบันทึกหรือประวัติกองทุน Windsor ผมชนะตลาดหุ้นมากกว่าที่จะแพ้

ไม่ว่าจุดเริ่มต้นในการเรียนรู้ธุรกิจที่ต้องอาศัยไหวพริบนี้จะเริ่มที่จุดไหนก็ตาม แต่ไม่เคยมีจุดจบ ตลาดหุ้นเป็นทั้งสิ่งมหัศจรรย์และสิ่งที่ทำให้คนผิดหวัง คุณสามารถจะคล้อยตามผู้เชี่ยวชาญได้มากกว่าที่จะคัดค้านหรือไม่เห็นด้วยแต่ก็ไม่มีใครที่จะสามารถทำนายสิ่งที่นักลงทุนต้องการรู้ได้อย่างแม่นยำ ตลาดจะเป็นอย่างไรในวันพรุ่งนี้ หรือสัปดาห์หน้า หรือปีหน้า? ข้อมูลใหม่ๆ ที่เข้ามาตลอดเวลาไม่มีที่สิ้นสุดก่อให้เกิดแนวโน้มที่ไม่เคยมีใครเห็นมาก่อน Heraclitus ประชาชนชาวกรีกโบราณตั้งข้อสังเกตว่าคนเราไม่สามารถก้าวลงแม่น้ำสายเดิมได้ซ้ำสองครั้ง เพราะแม่น้ำเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา หรือในความหมายเดียวกัน นักลงทุนไม่สามารถลงทุนซ้ำในตลาดเดิม เพราะตลาดก็มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาเช่นกัน

ถึงแม้ว่าคุณจะเฝ้าสังเกตเป็นเวลานานจนสามารถจดจำลักษณะและรูปแบบของตลาดได้ แต่ตลาดก็ไม่ค่อยมีเหตุผลและไม่มีอารมณ์อ่อนหวาน มันค่อนข้างอารมณ์ร้ายและไม่เป็นมิตร บางครั้งก็ให้อภัยและเข้ากันได้ดี ตลาดมีทั้งวันที่ดีและวันที่เลวร้าย มีปีที่ดีและปีที่เลวร้าย คุณไม่สามารถคาดการณ์ได้และมันสามารถเปลี่ยนทิศทางได้ในเวลาอันรวดเร็ว แต่คุณสามารถเรียนรู้ที่จะรับมือหรือปรับปรุงโชคชะตาของคุณได้ ในช่วงที่ตลาดสามารถต่อรองราคาได้ (รอให้ราคาหุ้นลดลงมาในระดับที่ต้องการ) คุณจะสามารถทำกำไรได้ดี

สำหรับพวกหัวดี ซึ่งผมก็เป็นเช่นนั้น รูปแบบของหนังสือเล่มนี้ตั้งใจที่จะไม่ให้เป็นไปตามรูปแบบของหนังสือที่เกี่ยวกับการลงทุนทั่วไปที่มีอยู่ในปัจจุบัน มันไม่ใช่เรื่องของการสอบผ่าน แต่มันเป็นเรื่องของการผ่านพ้นจากไตรมาสหนึ่งไปสู่อีกไตรมาสหนึ่งด้วยความยากลำบาก ปีแล้วปีเล่า การลงทุนของผมขึ้นอยู่กับองค์ประกอบสามอย่าง บุคลิกหรือคุณสมบัติเป้าหมาย และประสบการณ์ หนังสือเล่มนี้จึงประกอบไปด้วยบทต่างๆ ซึ่งแบ่งเป็นสามตอน ตอนที่หนึ่ง (เส้นทางสู่ Windsor) เป็นเรื่องเกี่ยวกับบุคลิกหรือคุณสมบัติของผม ตอนที่สอง (หลักการที่เป็นอมตะ) จะบรรยายถึงเป้าหมายและกลไกในการลงทุน และตอนที่สาม (บันทึกเหตุการณ์ในตลาด) จะบรรยายเหตุการณ์ต่างๆ ในตลาดตลอดช่วงเวลา 25 ปีสุดท้ายในการบริหารกองทุน Windsor ของผม การเขียนทั้งหมดนี้ด้วยหวังว่า

ต่อไปจะมีการลงทุนด้วยความฉลาดมากขึ้นไม่ว่าคุณจะใช้ขายหุ้นปีละหุ้นหรือวันละหุ้น (ซึ่งอย่างหลังนี้ผมไม่แนะนำ)

ผมได้เพิ่มเติมเกี่ยวกับข้อสังเกตและผลการดำเนินงานของการลงทุนแบบเน้นคุณค่า (Value investing) ในช่วงปลายยุค 90 เพื่อให้เห็นภาพได้ชัดเจนยิ่งขึ้น กองทุนที่เรียกว่า Value fund จำนวนมากประสบปัญหาบนหนทางที่ไม่ราบรื่น ในฐานะที่เป็นพวกหัวดีหรือเห็นแตกต่างผมบอกได้ว่านั่นคือสิ่งที่คาดว่าจะเกิดขึ้น การจะเขียนหนังสือเกี่ยวกับการลงทุนที่ไม่น่าประทับใจได้ดีไปกว่าเขียนในช่วงที่ไม่ประทับใจคงไม่มี เช่นเดียวกับการที่ไม่เป็นที่นิยมก็คือโอกาสนั้นเอง ภายใต้การบริหารงานของผม Windsor อยู่ในช่วงที่เสียหายจากการทดสอบมากกว่าหนึ่งครั้ง แต่ก็ยังสามารถบริหารงานจนกลับมาเย็นหยัดได้ด้วยผลงานยอดเยี่ยม

นักลงทุนรายบุคคลได้เปรียบนักบริหารมืออาชีพอย่างมากตรงที่ไม่ต้องถูกวิพากษ์วิจารณ์ คุณสามารถหยิบและเลือกซื้อหุ้นและรอโอกาสที่ดีโดยที่ไม่ต้องกระวนกระวายกับความโหดร้าย และบ่อยครั้งที่ผลประกอบการรายไตรมาสต้องเติมพันด้วยเงินทั้งหมดที่มี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในช่วงบรรยากาศที่ตลาดไม่เป็นใจ การลงทุนแบบเน้นคุณค่า (โดยเน้นที่ P/E ต่ำอย่างที่ผมใช้) จะได้รับผลตอบแทนในระยะยาวที่ไม่หือหาว ความตกใจจึงเริ่มขึ้นเมื่อผลตอบแทนที่ได้ไม่หือหาวแม้ตลาดจะอยู่ในช่วงคึกคักก็ตาม

ในที่สุดหุ้นที่ดีของบริษัทที่ดีด้วยกำไรที่แข็งแกร่งและ P/E ที่ต่ำก็จะได้ได้รับความสนใจอย่างที่มีนควรจะเป็น ในระหว่างนั้นคุณก็ต้องเดินหน้าต่อไปด้วยความอดทน โชค และการตัดสินใจที่ดี นั่นคือธรรมชาติของเกมการลงทุน ลามลยอาจจะเกิดขึ้นได้เป็นครั้งคราว แต่ส่วนใหญ่แล้วกำไรจะต้องได้มาจากความเพียรพยายาม รูปแบบการลงทุนของผมจะให้แนวทางที่ดีสำหรับนักลงทุนระยะยาว แต่ถ้าคุณไม่สามารถปรับตัวกับแรงกระแทกเหล่านี้ได้หรือคุณอยากรวยเร็วเกินไป คุณก็ควรที่จะเก็บเงินของคุณไว้ได้ที่นอน

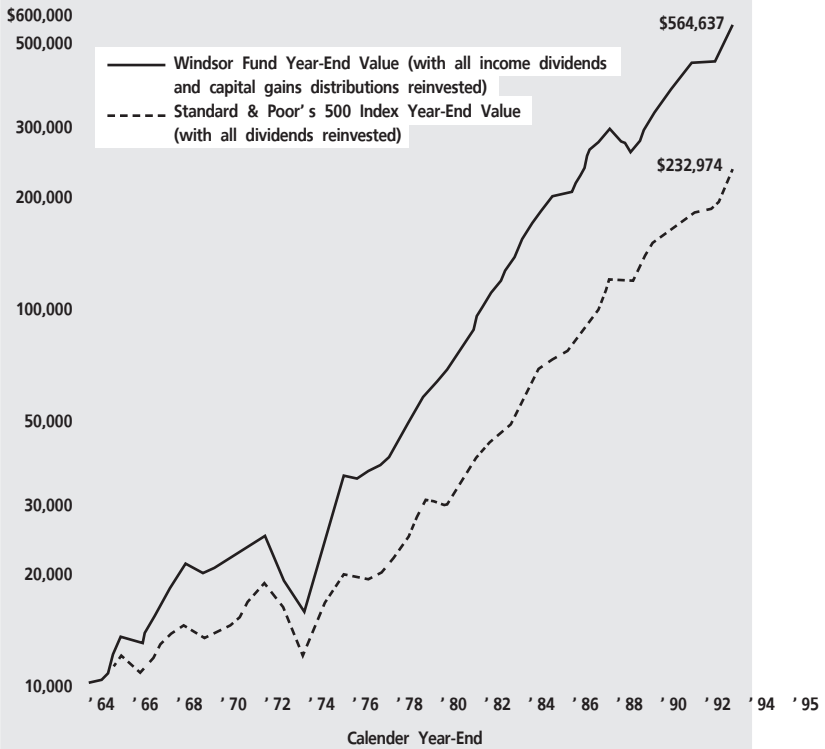
จอห์น เนฟฟ์

เพนซิลเวเนีย, มิถุนายน 1999

สารบัญ

บทนำ	โครงการ Citi	11
ตอนที่ 1	เส้นทางสู่ Windsor	16
1	การเดินทางสู่ตะวันออก	17
2	ค้นหาทางออก	24
3	การฝึกฝนขั้นพื้นฐาน	35
4	ชีวิตนายธนาคาร	49
5	ประสบการณ์เริ่มแรกอันแสนสาหัส	63
6	รับตำแหน่งที่ Windsor	74
ตอนที่ 2	หลักการที่เป็นอมตะ:	86
7	องค์ประกอบของรูปแบบการลงทุน	87
8	สินทรัพย์ราคาถูก	116
9	การดูแลและรักษาพอร์ตโฟลิโอที่มี P/E ต่ำ	133
ตอนที่ 3	บันทึกเหตุการณ์ในตลาด	164
10	จุดที่หนังสือพิมพ์ไม่มีข่าวสำคัญตีพิมพ์ ปี 1970-1976	167
11	ตลาดปั่นป่วน ฝุ่นตลบ ปี 1977-1981	201
12	การลงทุนที่ถูกต้อง ปี 1982-1988	233
13	หุ้นคุณภาพเท่านั้นที่ยิ่งขึ้น ปี 1989-1993	271
14	Déjà Vu (เมื่อเรื่องเดิมๆ ย้อนกลับมาอีกครั้ง)	303
บทส่งท้าย	แม่น้ำ และ ตลาดหุ้น ตุลาคม 1994	313

Windsor vs. the S&P 500 (1964-1995)



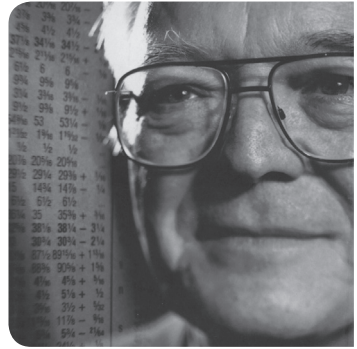
TOTAL RETURN PERFORMANCE SUMMARY PERIODS ENDING OCTOBER 31, 1995

	Cumulative		Average Annual	
	Windsor	S&P 500	Windsor	S&P 500
5 Years	+154.2%	+121.1%	+20.5%	+17.2%
10 Years	+268.4	+319.8	+13.9	+15.4
15 Years	+902.3	+696.0	+16.6	+14.8
20 Years	+2,314.6	+1,352.4	+17.3	+14.3
Lifetime*	+5,546.4%	+2,229.7%	+13.7%	+10.6%

* Reflects tenure of Portfolio Manager, John B. Neff.

บทนำ

โศกนาฏกรรม Citi



เดือนพฤษภาคม ปี 1991 เป็นช่วงเวลาที่นักลงทุนส่วนใหญ่ต่างหวาดกลัวหุ้น Citibank ท่ามกลางปัญหาอันหนักหน่วงของธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ติดตามด้วยการระดมปัญหาความเสียหายจากสินเชื่อของประเทศกำลังพัฒนา Citibank ก็เป็นหนึ่งในบริษัทที่ประสบปัญหาเช่นกัน เงินจำนวนหลายพันล้านเหรียญถูกจัดสรรเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้เสียจากสินเชื่ออสังหาริมทรัพย์และปัญหาอื่นๆ แต่ผลกระทบก็ยังคงเกิดขึ้น Citi ยังคงเป็นข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์และทางกรกัยยังเข้ามา ตรวจสอบบัญชีของกิจการ ผู้ตรวจการธนาคารในภูมิภาคคาดว่านักลงทุนคงจะหมดความเชื่อมั่นในธนาคาร ราคาหุ้นยังคงลดลงอย่างต่อเนื่อง จอห์น ริดประธานกรรมการของ Citibank ต้องเผชิญกับวิกฤติการณ์ครั้งใหญ่

หลังจากที่พิจารณาและขังผู้นำหนักเหตุการณ์ของ Citibank อย่างรอบคอบแล้ว Windsor ก็ตัดสินใจว่านี่เป็นช่วงจังหวะเวลาที่ดีที่สุดที่จะเข้าซื้อหุ้น Citibank

ไม่ใช่เพราะ Windsor ถือหุ้น Citibank น้อยเกินไป แต่เป็นเพราะในปี 1987 ธนาคารมีความน่าสนใจมาก ดังนั้นเมื่อเรากำลังมองหาหุ้นที่จะลงทุนแทนสัดส่วนที่ลงทุนในหุ้น J.P. Morgan เราจึงตัดสินใจซื้อ Citibank ต่อมาราคาหุ้นก็ปรับเพิ่มขึ้นทำให้ Windsor ได้กำไรอย่างมาก ในขณะที่หุ้น Citi ซื้อขายกันในราคาเพียง 7 - 8 เท่าของกำไร ซึ่งต่ำกว่าช่วงที่ธนาคารเฟื่องฟูในยุคที่ วอเตอร์ วิสตัน เป็นประธานกรรมการของ Citi ซึ่งทำให้ธนาคารมีการขยายกิจการอย่างรวดเร็ว โดยบริษัทมีอัตราการเติบโตสูงถึง 15% ต่อปี ในช่วงต้นทศวรรษที่ 1970 หุ้น Citi ส่วนใหญ่อยู่ในมือของบริษัทชั้นนำเช่นเดียวกับยุค Nifty Fifty (ซึ่งเป็นหุ้น 50 บริษัทที่มีอัตราการเติบโตสูงและเป็นที่นิยมของนักลงทุนรายย่อย) แต่เมื่ออัตราการเติบโตของ Citi ปรับตัวลดลงจนนักลงทุนหมดความสนใจ Windsor ซึ่งเคยมีประสบการณ์ในสภาวะผันผวนเช่นนี้มาก่อนเพราะมีอำนาจในการต่อรองจึงฉวยโอกาสนี้เข้าซื้อ

ในช่วงที่เริ่มลงทุนในหุ้น Citicorp ในปี 1987 Windsor ประสบกับภาวะขาดทุน หุ้น Citi ซื้อขายกันในระดับราคาที่ P/E (อัตราส่วนราคาต่อกำไรสุทธิต่อหุ้น) ต่ำมาก ซึ่งเป็นผลมาจากการปล่อยสินเชื่อให้กับประเทศในแถบลาตินอเมริกา เช่นกรณีของประเทศเม็กซิโกที่ราคาน้ำมันปรับตัวลดลงอย่างมากประกอบกับก่อนหน้านี้ตลาดหลักทรัพย์ได้ละเลยกับปัญหาเหล่านี้ ผนวกกับแรงกดดันจากหน่วยงานที่กำกับดูแลธนาคารได้กำหนดให้ต้องมีการตั้งสำรองหนี้สูญ ทำให้กำไรของ Citi ในปี 1985 และ 1986 ลดลงอย่างมากกลายเป็นลำดับ นักลงทุนอื่นๆ ก็ขาดทุนอย่างหนักเช่นกัน แต่ Windsor กลับมองตรงกันข้าม เรากลับเห็นว่ากำไรของ Citi นั้นค่อนข้างต่ำและน่าจะมีแนวโน้มปรับเพิ่มขึ้น

ต่อมาในปี 1988 ดูเหมือน Citibank จะให้รางวัลในความศรัทธาของเรา หนึ่งปีหลังจากที่ประสบภาวะขาดทุนธนาคารก็สามารถทำกำไรกลับมาได้ แต่ก็ต้องมาเจอกับช่วงเศรษฐกิจตกต่ำ ส่งผลกระทบกระจายไปทั่ว โดยเฉพาะสินเชื่อสังหาริมทรัพย์ซึ่งได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง บริษัทพัฒนาอสังหาริมทรัพย์กลายเป็นลูกหนี้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ กดดัน

ให้ธนาคารทั่วไปขายหนี้ในราคาครึ่งต่อครึ่งหรือน้อยกว่านั้น แต่ Citibank ไม่ทำเช่นนั้นพวกเขากลับถือหนี้เหล่านั้นไว้ต่อไป

ทั้งที่อยู่ภาวะปัญหาเช่นนี้ Windsor ก็ยังคงเพิ่มสัดส่วนการลงทุนในกลุ่มธุรกิจการเงินอย่างสม่ำเสมอ แต่สถานการณ์กลับแย่ลงโดยเฉพาะอย่างยิ่งหนี้ Citi จากการแก้ปัญหาของ ริด ทำให้ผมชื่นชมการตัดสินใจและการทำงานหนักของเขามากขึ้น ซึ่งผมได้เสนอความคิดเห็นในฐานะที่กองทุน Windsor เป็นผู้ถือหุ้น และมีโอกาสได้แนะนำในเรื่องส่วนตัวอื่นๆ บ้างเป็นครั้งคราว ผมแนะนำไม่ให้ยอมแพ้ในการเล่นกอล์ฟและแนะนำให้เขารู้จักนักลงทุนอื่นๆ

ในช่วงต้นปี 1990 Windsor ยังคงซื้อหุ้น Citi เพิ่มขึ้นโดยไม่สนใจความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เราเชื่อว่า Citibank มีกลุ่มลูกค้าที่แน่นอนและยังคงได้รับการยอมรับในตลาดถึงแม้ว่าธุรกิจอสังหาริมทรัพย์จะยังไม่โดดเด่นและยังคงเป็นปัญหาด้านสินเชื่อที่สำคัญของธนาคารก็ตาม แต่รายได้จากลูกค้าของธนาคารก็มีอยู่ไม่น้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายได้จากบัตรเครดิตที่โดดเด่นมาก จากการคาดการณ์ของประธานกรรมการ (วิสต์ตัน) ซึ่งเริ่มส่งผลต่อกำไร เราจึงมองเห็นโอกาสที่จะสร้างกำไรแก่ผู้ถือหุ้น โดยคาดว่าอสังหาริมทรัพย์จะดีขึ้นอีกครั้งเหมือนช่วงที่ผ่านมา ในปี 1990 แม้ Citi จะยังทำกำไรไม่ได้เพราะธนาคารต้องตั้งสำรองเผื่อหนี้สูญของสินเชื่ออสังหาริมทรัพย์แต่กำไรที่ได้จากธุรกิจอื่นก็ยิ่งมากกว่าผลขาดทุนจากสินเชื่ออสังหาริมทรัพย์

อย่างไรก็ตามในปี 1991 Citi ก็ทำลายความหวังของเราอีกครั้ง หุ้น Citi ทำให้กำไรของเราลดลงเมื่อเทียบกับหุ้นธนาคารอื่นๆ ที่ Windsor ลงทุน ดังนั้นเมื่อราคาเฉลี่ยของหุ้น Citi ลดลงจาก 33 เหรียญ เหลือเพียง 14 เหรียญต่อหุ้น เราจึงตัดสินใจซื้อหุ้นเพิ่มขึ้น

ราคาหุ้นยังคงลดลงต่อเนื่องอันเป็นผลสืบเนื่องจากผลกระทบอย่างรุนแรงในปี 1991 กอปรกับสื่อต่างๆ ก็โจมตี Citi อย่างไม่ยั้ง บริษัทถูกพาดหัวข่าวขึ้นหน้าหนึ่งใน Business Week ฉบับเดือนตุลาคม 1991 ว่า “ฝันอันร้ายที่เลวร้ายของ Citi” ติดตามด้วยรูปปลาตายเต็มหน้าใน

แม้กาขึ้น Institutional Investor ฉบับเดือนธันวาคมซึ่งสื่อความหมายถึง บรรยายการคาดการณ์ในตลาด วอลสตรีท ทำให้ผู้คนต่างคิดว่า Citibank คงจะล้มละลาย เช่น รอส เปโร เสนอข่าวการขายหุ้น Citi ล่วงหน้า หรือข่าวที่ว่า ความจริงที่เลวร้ายกว่าผลที่แสดงในงบการเงินของ Citicorp ที่เสนอต่อประชาชน และเพื่อที่จะสยบข่าวลือต่างๆ ธนาคารควรจะประกาศผลการตรวจสอบของทางการหรือของหน่วยงานที่ควบคุมดูแล

ในเวลานั้น Windsor ถือหุ้น Citi 23 ล้านหุ้น ทำให้สินทรัพย์ของผู้ถือหุ้นกว่าครึ่งพันล้านเหรียญตกอยู่ในความเสี่ยง ในเวลาเดียวกันนั้น ประธานกรรมการ House Banking Committee (จอห์น ดินเกิล) ได้พูดเป็นนัยว่าในทางเทคนิคแล้ว Citibank อาจจะไม่ล้มละลายและดูกลามไปถึงสาขาอื่นๆ ในแถบเอเชียอีกด้วย ในช่วงปลายปี 1991 ราคาหุ้น Citi จึงยังคงลดลงอย่างต่อเนื่องไปถึง 8 เหรียญต่อหุ้น

ผมไม่อยากบอกว่านี่คือโอกาสทองแต่ก็ยังคงเชื่อเช่นนั้น ก่อนที่จะได้รับผลตอบแทนที่น่าพอใจผมไม่เคยแม้แต่จะคิดขายหุ้นถึงจะขาดทุนอย่างแสนสาหัสก็ตาม แต่เรากลับพบว่าสาขาของบริษัทส่วนใหญ่ไม่ได้รับความเสียหาย เรามองเห็นแนวโน้มที่กำไรจะเพิ่มขึ้นอย่างเด่นชัดเพราะ ค่าใช้จ่ายลดลงอย่างมาก แต่ในมุมมองของเรากำไรจะเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจนภายหลังปี 1991 เพราะปัญหาสินเชื่อสังหาริมทรัพย์จะลดลง ทำให้เรามีความมั่นใจว่า Citibank จะเหมือน BankAmerica ในปี 1987 ภายหลังจากที่ฟื้นฟูราคาหุ้น BankAmerica ปรับเพิ่มขึ้นไปกว่าแปดเท่า

พวกเราอดทนรอและจ้างคณินธุเอาไว้ซึ่งผลที่ออกมาก็คุ้มค่า ในต้นปี 1992 ผลประกอบการและราคาหุ้น Citi เพิ่มขึ้นอย่างเด่นชัดส่งผลให้ก่อนสิ้นปีเราสามารถทำกำไรได้อย่างงดงามและคุ้มค้ำกับการรอคอย



ประสบการณ์อันน่าตื่นเต้นหวาดเสียวในการลงทุนในหุ้น Citi ของ Windsor นั้นดีมาก ซึ่งการจะประสบความสำเร็จในการลงทุนไม่จำเป็นต้องเป็นการลงทุนในหุ้นที่น่าสนใจหรืออยู่ในช่วงขาขึ้นเท่านั้น การตัดสินใจและความอดทนคือสิ่งที่เรามี การวิเคราะห์ที่ดีคือโอกาส การมีน้ำอดน้ำทนช่วยไม่ให้เราออกนอกเส้นทางในช่วงที่โลกอยู่ในภาวะยุ่งเหยิง ซึ่งการลงทุนในหุ้น Citi เป็นตัวอย่างที่ดีในความสำเร็จของเรา สำหรับเราหุ้นที่ไม่มีใครสนใจเป็นหุ้นที่งดงาม ถ้าพอร์ตโฟลิโอของ Windsor ดูดีตลอด เราก็คงไม่มีงานทำ และ Citi ก็ไม่ใช่หุ้นตัวแรกที่เราประสบผลสำเร็จ



ตอนที่ 1

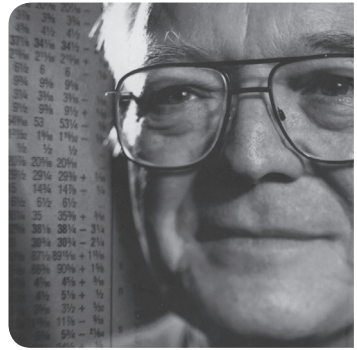
เส้นทางสู่ Windsor

“ความขยันหมั่นเพียร อุตสาหะ มัธยัสถ์
ทำให้เกิดผล ในอนาคต”

เบนจามิน แฟรงคลิน

1

การเดินทางสู่ตะวันออก



เช้าวันที่อากาศหนาวเย็น ในต้นเดือนมกราคม 1955 เป็นวันที่ผมเริ่มอาชีพนักลงทุน ลองวาดภาพเด็กหนุ่มวัย 23 อดีตกาลาสีเรือและบัณฑิตใหม่จากไอโฮโอเดินทางสู่นิวยอร์กเมื่ออันหุหุราโดยการโบกรถ ซึ่งเป็นการเดินทางที่ไม่สวยหรูนัก แตกต่างจากปัจจุบันนี้ซึ่งเด็กจบใหม่ที่มีโอกาสได้งานและมีแนวโน้มที่จะได้รับโบนัสทันทีที่เรียนจบ ผมมีเงินติดกระเป๋าเพียง 20 เหรียญ แต่มันก็เป็นทางเดียวที่ผมจะได้ไปสัมภาษณ์งานในนิวยอร์กได้ทันเวลาในวันต่อมา

ผมอาจจะไม่กลัวการโบกรถบนทางด่วนระหว่างรัฐในช่วงเช้าเพราะมีรถน้อย และการก่ออาชญากรรมบนถนนหลวงก็ไม่ใช่เรื่องง่าย จึงเป็นเหตุผลอย่างหนึ่งที่ทำให้การโบกรถข้างทางมีอยู่ทั่วไป การเดินทางเป็นไปด้วยดี ผมจำการสนทนาได้ไม่มากนัก จำได้แต่ว่าในระหว่างทางจากไอโฮโอถึงนิวยอร์กมีแต่การวิพากษ์วิจารณ์การแข่งขันเบสบอล World Series ปี 1954 ทีม New York Giants ชนะ ทีม Cleveland Indians

รวดเดียวสี่เกม ซึ่งผมไม่ค่อยตื่นเต้นเนื่องจากผมเป็นตัวจริงของทีม Detroit Tigers

ผมมีความรู้เรื่องเบสบอลมากกว่าเรื่องการลงทุนซะอีก ความรู้เรื่องการลงทุนในเวลานั้นก็มีเพียงที่ได้มาจากการเรียนในชั้นเรียนเท่านั้น ในการสัมภาษณ์งานครั้งนี้ผมไม่ได้เตรียมตัวหรือแม้แต่ศึกษาเรื่องการลงทุนเลย แม้แต่น้อย สำหรับชาวอเมริกันส่วนใหญ่ในสมัยนั้นเหตุการณ์เดือนตุลาคมปี 1929 และภาวะเศรษฐกิจตกต่ำทั่วโลก (Great Depression) ยังคงทำให้ตลาดหุ้นนอกสิ้นขวัญวาย ในที่สุดดัชนี Dow Jones ก็สามารถปรับตัวสู่ระดับสูงสุดของปี 1929 ได้สำเร็จ หลังจากที่เกิดเหตุการณ์ผ่านไป 26 ปี สำหรับผมก็เหมือนกับคนทั่วไป ไปเมื่อถูกถามถึงวัตถุประสงค์ในการเดินทางมานิวยอร์ก ผมตอบว่าผมมานิวยอร์กเพื่อมาหางานทำ

ในระหว่างการเดินทางข้ามเพนซิลเวเนียผมเดินทางมากับคนขับรถบรรทุกซึ่งอดีตเคยเป็นนักหนังสือพิมพ์ในเท็กซัสได้ใกล้กับคอร์ปัสคริสตีซึ่งผมเคยเรียนชั้นมัธยมที่นั่น เราสองคนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ส่วนมากผมจะพูดถึงเรื่องของตัวเอง แต่เขากลับบ่นเรื่องที่ต้องเดินทางทำให้ไม่สามารถลงคะแนนให้กับเจ้านายของเขา จอร์จ พาร์ริ ซึ่งเป็นนักการเมืองในเท็กซัสได้ ส่งผลให้คะแนนเสียงของ ลินดอน จอห์นสัน สูงกว่า โค้ก สตีเวนสัน ถึง 49 คะแนนในการลงสมัครวุฒิสมาชิกของสหรัฐอเมริกา การแข่งขันครั้งนี้สูสีกันมากจนอาจทำให้ต้องจารึกไว้ในประวัติศาสตร์การเลือกตั้งประธานาธิบดี

ภายหลังการเดินทาง 16 ชั่วโมง กับอีก 600 ไมล์ ซึ่งเป็นการเดินทางช่วงที่ห้า ผมก็มาถึงสถานีจอดพักรถบรรทุกที่เจอร์ซีย์ซิตี้ในเวลาเกือบเที่ยงคืน จากนั้นก็ต้องเดินอีกระยะหนึ่งเพื่อไปขึ้นรถประจำทาง ในช่วงเวลานั้นมีเพียงเสมียนกะกลางคืนเท่านั้นที่คอยต้อนรับผมที่ YMCA บนถนนเลขที่ 34 ห้องพักไม่มีการตกแต่งสวยงามเหมือนที่ผมเคยอาศัย แต่ผมก็มาถึงนิวยอร์กทันเวลาพอดี และสิ่งที่ผมต้องการในเวลานั้นก็คือการได้หลับอย่างเพียงพอที่จะต่อสู้กับการสัมภาษณ์งานทั้งสี่งานในวันต่อมา

ความผิดพลาด และ แถบกระดาษจากเครื่องโทรพิมพ์

ดึกทันสมัยสูงเสียดฟ้าเป็นสิ่งบ่งบอกว่าเป็นเขตธุรกิจการเงินและยุคข้อมูลข่าวสารทำให้สภาพการซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์นิวยอร์กในช่วงต้นปี 1955 เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก แต่การจัดสรรพื้นที่ระหว่างตัวตลาดหลักทรัพย์และที่ทำการยังคงเหมือนเดิม ตลาดหลักทรัพย์ยังคงอยู่มุมหนึ่งตรงข้ามกับที่ทำการรัฐสภาซึ่งเป็นสถานที่ที่ประธานาธิบดี จอร์จ วอชิงตันสาบานตนเข้ารับตำแหน่งครั้งแรก และอีกตึกก็คือธนาคารที่สร้างโดย เจ เพียพอนด์ มอร์แกน ซึ่งด้านหน้าตึกยังคงมีร่องรอยของระเบิดในการประท้วงรัฐบาลที่เขย่าตลาดหุ้นวอลสตรีทให้สั่นสะเทือน ในวันพฤหัสบดีที่แสนวุ่นวายของเดือนกันยายนปี 1920

การลงทุนในตลาดวอลสตรีทชบเซาและสันคลอนจากการระเบิดครั้งนั้นจนถึงช่วงที่ผมเริ่มเข้ามาทำงาน หลังสงครามโลกครั้งที่สองตลาดหุ้นวอลสตรีทเจียบเหงา ธุรกิจชบเซามาเกือบทศวรรษ การต่อรองค่านายหน้าเป็นสิ่งที่ไม่ต้องฝันถึงเพราะนักลงทุนรายบุคคลสามารถซื้อขายหุ้นได้เองผ่านทางคอมพิวเตอร์ การซื้อขายเปลี่ยนมือที่ผ่านนายหน้าค้าหลักทรัพย์จะมีก็แต่นักลงทุนรายใหญ่ที่มีฐานะร่ำรวย หรือครอบครัว หรือบางหน่วยงานเท่านั้น และนายหน้าค้าหลักทรัพย์เหล่านี้ก็มักจะเป็นสมาชิกในครอบครัวหรือมีความสัมพันธ์กันไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง และจากการที่ยังเข็ดขยาดกับภาวะวิกฤติในปี 1929 การซื้อหุ้นสามัญ จึงเป็นสิ่งไม่พึงประสงค์ของนักลงทุนตามกฎเกณฑ์ปลอดภัยไว้ก่อน การลงทุนส่วนใหญ่จึงเป็นการลงทุนในหุ้นกู้และหุ้นที่ไม่มีความเสี่ยง ประกอบกับเวลานั้นก็ยังไม่มียกกองทุนรวม

ในเวลานั้นน้อยคนที่จะมีโทรทัศน์ และยิ่งน้อยคนกว่าที่จะมีคอมพิวเตอร์หรือได้รับข่าว CNBC ที่คอยติดตามความเคลื่อนไหวของราคาและปริมาณการซื้อขายในตลาดหุ้น ในปี 1955 นักลงทุนจะติดตามความเคลื่อนไหวในตลาดหุ้นได้ก็โดยอาศัยข้อมูลจากแถบพิมพ์ราคาจากเครื่องโทรพิมพ์เท่านั้นซึ่งเครื่องโทรพิมพ์ก็ตึ๊ดๆ ตั๊บๆ พิมพ์ได้ที่ละสิบตัวอักษรก็หยุดแล้วค่อยพิมพ์ต่อ แต่ก็ดีกว่าไม่มีเลย ซึ่งในความเป็นจริงการบันทึกราคามักจะไม่ทันการณณ์และช้ากว่ารายการซื้อขายที่เกิดขึ้นจริงทั้งที่ปริมาณ

การซื้อขายต่อวันมักจะไม่เกิน 5 ล้านหุ้น เนื่องจากมีหุ้นที่นิยมทำการซื้อขายเพียงไม่กี่ตัวและก็ไม่ร้อนแรงเหมือนในปัจจุบัน คำสั่งซื้อขายจะถูกจดลงบนกระดานและส่งต่อไปยังห้องปฏิบัติการเพื่อดำเนินการ ส่วนการแสดงผลการเปลี่ยนแปลงราคาซื้อขายบนกระดานคำหลักทรัพย์สินนั้นผู้รายงานจะทำการเปลี่ยนหมายเลขในตำแหน่งต่างๆ ที่แสดงไว้ เมื่อมีคำสั่งซื้อขายจำนวนมาก การปรับเปลี่ยนให้ทันการณจึงเป็นสิ่งที่ท้าทายมาก บริษัทโบรกเกอร์ส่วนใหญ่จึงมักว่าจ้าง “คนเขียนกระดาน (Chalkers)” หรือ “คนแขวนป้ายราคา (Posters)” ไว้คอยลบราคาเดิมและเขียนราคาใหม่ทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลง

มีนักลงทุนรายย่อยจำนวนไม่มากนักที่จะรู้ว่า บริษัทวานิชธนกิจนั้นๆ ตั้งอยู่นอกเขตธุรกิจการเงินของนิวยอร์ก เพราะบริษัทที่มีบทบาทเด่นในตลาดดวอลสตรีทส่วนมากจะรู้จักกันในฐานะที่เป็น “โบรกเกอร์ทางสาย (Wire houses)” ซึ่งโบรกเกอร์เหล่านี้มีสำนักงานที่ทำการอยู่ในเมืองอื่นๆ และส่งคำสั่งซื้อขายผ่านทางสาย (โทรศัพท์หรือคอมพิวเตอร์) Merrill Lynch เป็นบริษัทนายหน้าหรือโบรกเกอร์ทางสายที่ใหญ่ที่สุด และคำแนะนำของบริษัทมักจะมีผลกระทบต่อตลาดหุ้น ถ้าหาก Merrill แนะนำให้ซื้อหุ้น Penn Central Railroad คำสั่งซื้อหุ้นจำนวนครั้งล้านหุ้นนี้ก็แทบจะเต็มกำลังของฝ่ายปฏิบัติการในพื้นที่ห่างไกลเช่น โทเลโดและคลีฟแลนด์ บริษัทโบรกเกอร์ในเขตพื้นที่นั้นๆ ก็จะมีบทบาทอย่างมากเช่นกันไม่ว่าเขาจะแนะนำอะไรก็ตาม

เมื่อย้อนไปในอดีต การตัดสินใจมุ่งหน้าสู่ตลาดดวอลสตรีทก็เป็นเสมือนกระจกเงาสะท้อนปรัชญาการลงทุนซึ่งทำให้ผมทำงานในอาชีพนี้ได้เป็นอย่างดี ในปี 1955 ธุรกิจการลงทุนยังไม่ค่อยมีใครสนใจและเข้ามาทำอาชีพนี้มากนัก คนที่หางานทำที่เก่งที่สุดและฉลาดที่สุดมักจะมุ่งไปยังบริษัทขนาดใหญ่อย่างเช่น Ford Motor หรือ General Electric เพื่อหวังจะได้เป็นผู้บริหารและหวังว่าจะได้เป็นผู้นำอุตสาหกรรมในวันใดวันหนึ่ง

ผมไม่ค่อยมีความทะเยอทะยานเช่นนั้น ในทางตรงข้ามบทความในหนังสือ Barron กลับเป็นแนวทางให้ผมได้เข้าร่วมโครงการฝึกอบรมของ

บริษัทนายหน้าค้าหลักทรัพย์ ระดับชาติถึงสี่บริษัท คือ Merrill Lynch, Blyth & Co., Smith Barney และ Bache & Co. ซึ่งนอกจากความมุ่งมั่นที่จะเป็นนายหน้าค้าหลักทรัพย์ของผมแล้ว ผมยังได้รับการแนะนำจากอาจารย์ทางด้านการเงินซึ่งเคยโน้มน้าวให้ผมหันมาสนใจและพิจารณาอาชีพด้านการลงทุนอีกด้วย หากไม่ได้รับการแนะนำจาก ศาสตราจารย์ชิตนีย์ ร็อบบิน แล้ว การจะประสบความสำเร็จในธุรกิจการลงทุนของผมคงต้องฝากไว้กับโชคและอนุปริญา จาก Ivy League เท่านั้น

การเริ่มต้นอันแสนวิเศษ

ผมเลือกช่วงเวลาที่น่าตื่นเต้นเข้าสู่อาชีพนักลงทุน แม้จะไม่ใช่ช่วงที่สดใสแต่หุ้นก็เริ่มปรับตัวขึ้น เพราะนักลงทุนเริ่มมีความเชื่อมั่นว่าหุ้นขึ้นแน่นอนอย่างเช่น Union Carbide, Dow Chemical, Minnesota Mining & Manufacturing และ Eastman Kodak มีแนวโน้มที่จะเติบโต ราคาหุ้นจึงค่อยๆ ปรับตัวสูงขึ้นและเรียกศรัทธาที่มีต่อหุ้นสามัญกลับคืนมา ทำให้นักลงทุนหันมาสนใจโอกาสในการทำกำไรจากส่วนต่างราคา (Capital gain) มากกว่าเงินปันผลที่จะได้รับจากบริษัท

หลังสิ้นสุดสงคราม เศรษฐกิจเริ่มเข้าที่เข้าทางราคาหุ้นเริ่มมีเสถียรภาพในปีที่สงครามเพิ่งสิ้นสุด ผลิตรภัณฑ์มวลรวมประชาชาติของสหรัฐอเมริกาเพิ่มขึ้นถึงระดับเกือบ 4 แสนล้านเหรียญ (สถิติใหม่) หากพิจารณาจากดัชนีบ่งชี้ความร่ำรวยโดยรวมจากสถิติของนักกอล์ฟ ซึ่งจากสถิติด้านกอล์ฟของสหรัฐอเมริกาในปี 1954 มีนักกอล์ฟจำนวน 3.8 ล้านคนเล่นกอล์ฟในสนาม 5,000 แห่งที่กระจายบนเนื้อที่ประมาณ 1.5 ล้านเอเคอร์ ปีที่สี่ในช่วงครึ่งหลังของศตวรรษที่ 20 เป็นปีที่ 6 ที่ราคาสินค้าไม่มีการปรับตัวเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งเมื่อนักเศรษฐศาสตร์เปรียบเทียบการปรับตัวลดลงของราคาสินค้าภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 ซึ่งปรับตัวลดลงถึง 44% แล้วล้วนเป็นสัญญาณทางด้านบวก การส่งออกของสินค้าอุปโภคบริโภคแข็งแกร่งขึ้น และในวันที่ 3 มกราคม The Wall Street Journal

รายงานว่ามีผู้บริหารบริษัทต่างๆ วางแผนที่จะขยายโรงงานและคาดการณ์อนาคตที่สดใส

ผลของสัญญาณที่ดีเหล่านี้ปรากฏขึ้นในวันแรกของการซื้อขายในปี 1955 ผลักดันให้ค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรม Dow Jones (Dow Jones Industrial Average) เพิ่มขึ้นถึงระดับ 408.89 (สถิติใหม่) หุ้น Bethlehem Steel, Chrysler, GM, Eastman Kodak และ Standard Oil of New Jersey ต่างปรับตัวเพิ่มขึ้นในวันที่ 3 มกราคม โดยมีปริมาณการซื้อขายประมาณห้าล้านหุ้นซึ่งใกล้เคียงกับปัจจุบัน แต่สำหรับ ปี 1955 ถือเป็นปริมาณการซื้อขายที่สูงที่สุดในรอบเกือบห้าปี หุ้น DuPont กระโดดไปถึง 171.5 เพิ่มขึ้น 4 จุด เมื่อตอนที่ผมไปถึงนิวยอร์กจึงมีแต่ความกระตือรือร้นเต็มไปหมด

เมื่อถึงเวลาที่ผมต้องเข้าสัมภาษณ์ ผมคิดว่าประสบการณ์สองปีในกองทัพ รวมทั้งวิชาการเงินสองสามวิชาและประสบการณ์การขายรองเท้าในร้านเสื้อผ้าผู้ชายชั้นนำที่เมืองโทเลโด รัฐโอไฮโอ น่าจะเป็นการเตรียมความพร้อมที่ดีพอสมควร เมื่อสัมภาษณ์เสร็จผมกลับมานั่งทบทวนการทดสอบ การสัมภาษณ์ และผลลัพธ์ ผมจึงรู้ว่าผมเตรียมตัวมาไม่ดีพอจากนั้นก็คิดว่าตัวเองทำได้ไม่คอยดีจึงไม่อยู่รอบและไม่คิดว่าจะได้รับการเชิญ ผมจึงมุ่งหน้ากลับบ้านเพื่อไปสัมภาษณ์งานที่ National City Bank of Cleveland และเพื่อให้การเดินทางราบรื่นและทันเวลา ผมจึงเดินทางด้วยรถประจำทางของ Greyhound ซึ่งมีกลุ่มนักชัชรถบรรทุกเดินทางมาด้วยและร้องเพลงมาตลอดทาง

ผมไม่ได้งานทำที่นิวยอร์กเพราะทั้งที่ Merrill Lynch และ Blyth ต่างก็ปฏิเสธผม แต่ Smith Barney เชิญผมกลับมาทดสอบและสัมภาษณ์อีกครั้ง แต่ผลสรุปก็ไม่เป็นเอกฉันท์ Bache จึงเสนอตำแหน่งนักวิเคราะห์หลักทรัพย์ (Securities analyst) แทนตำแหน่งนายหน้าค้าหลักทรัพย์ (Stockbroker) ให้ผม ซึ่งในตอนแรกผมไม่ค่อยชอบตำแหน่งที่ Bache เสนอให้ แต่ในที่สุดก็ตระหนักว่าการเป็นนักวิเคราะห์หลักทรัพย์น่าจะเหมาะกับผมมากกว่า เพราะโบรกเกอร์จะมีความเป็นอยู่ที่ดีถ้าเขาทำในสิ่งที่ถูกต้อง แต่ก็ต้องใช้เวลาส่วนใหญ่หรือเกือบทั้งหมดไปกับการติดตามการ

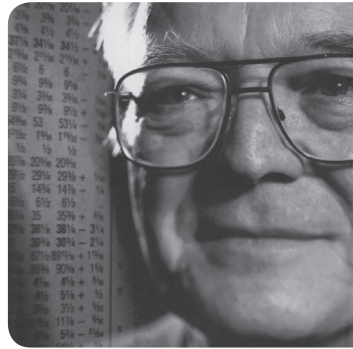
ซื้อขายหุ้นและงานส่วนใหญ่ของโบรกเกอร์ก็เป็นงานประจำซ้ำๆ เหมือนเดิม ซึ่งผมต้องการความท้าทาย และถ้าผมจะเป็นนักวิเคราะห์หลักทรัพย์ คลีฟแลนด์ก็น่าจะเป็นที่ที่เหมาะสมกับผมและภรรยา (เธอชื่อ ลิลลี่) ซึ่งเราเพิ่งจะแต่งงานกันได้เพียงสี่เดือนและภรรยาผมก็อยู่ที่โทรเลโดมาตลอดชีวิต ผมจึงตัดสินใจทำงานที่ธนาคาร

ผมบอกไม่ได้ว่าผมสามารถชดเชยหรือทดแทนกันได้ แต่ตลาดหุ้นวอลสตรีททรุดลงอย่างหนักเมื่อตอนผมเดินทางกลับคลีฟแลนด์ในวันพฤหัสบดีที่ 6 มกราคม หลังจากที่ธนาคารกลางตัดสินใจปรับเพิ่มอัตรามูลค่าหลักประกันขั้นต่ำของบัญชีเงินกู้ยืมเพื่อการซื้อขายหลักทรัพย์ จากเดิมที่ระดับ 50% เป็น 60% ของราคาซื้อ ทำให้ดัชนีดาวโจนส์ (Dow Jones) ปรับตัวลดลงถึง 2.2% หนังสือพิมพ์ The Wall Street Journal รายงานในวันต่อมาว่า สำหรับผู้ถือหุ้นแล้วมันเป็นสิ่งที่เลวร้ายที่สุดนับจากสงครามเกาหลีระเบิดขึ้นเมื่อห้าปีก่อน และเหตุการณ์ก็เลวร้ายลงเรื่อยๆ จนถึงจุดต่ำสุดในวันที่ 14 มกราคม

แม้เหตุการณ์นี้จะเกิดขึ้นเป็นฉากเบื้องหลังการเข้ามาในอาชีพนักลงทุนของผมก็ตาม แต่ผมก็เฝ้าติดตามด้วยความพินิจพิเคราะห์ แสดงความคิดเห็นอย่างระมัดระวัง และวางกลยุทธ์ที่เหมาะสม ซึ่งบางคนอาจจะเรียกว่าเป็นตัววัดความหยิ่งยโส แต่ความมั่นใจในตัวเองที่ผมมีนั้นยังห่างไกล

2

ค้นหาทางออก



ความชอบในการเลือกซื้อหุ้นที่โดดเด่นของผมเกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติ แต่ก็เชื่อว่าจะสามารถเอาชนะตลาดได้ทุกครั้ง การจะประสบความสำเร็จก็ต้องอาศัยความอดทนอย่างมาก คุณต้องเต็มใจที่จะหยุดเมื่อสมองของคุณบอกว่าคุณผิด มันไม่ใช่สัญชาตญาณ และบ่อยครั้งมันก็ขัดกับสัญชาตญาณ

เมื่อพูดถึงความอดทน ผมหวนนึกถึงเตาผิงที่อยู่ชั้นล่างของบ้านในแกรนด์แรพพิด รัฐมิชิแกน ตอนนั้นผมอายุประมาณห้าขวบจำได้ว่าคุณตาเป็นคนจุดเตาผิง คุณตาใช้พลั่วตักถ่านเพื่อให้เกิดเปลวไฟ มันทั้งร้อนและเป็นงานที่สกปรก แต่ท่านก็ทำงานจนเสร็จ ผมรู้สึกชื่นชมมากเพราะท่านเป็นคนที่ทำให้พวกเราทุกคนอบอุ่นในช่วงฤดูหนาวอันหนาวเหน็บของมิชิแกน

ยิ่งผมนึกย้อนไปในอดีตมากเท่าไร ผมก็ยิ่งได้บทเรียนที่ใช้ในการเลือกอาชีพมากเท่านั้น ความอดทน ความเห็นอกเห็นใจ ความประหยัด มัธยัสถ์ ความดันทุรัง ประกอบกับความชื่นชอบในการวิเคราะห์เจาะลึก

และไม่นิยมการประชุมที่ไร้สาระ เหล่านี้ล้วนเป็นคุณสมบัติที่ช่วยในการสร้างรูปแบบในการกำหนดกลยุทธ์การลงทุนที่ประสบความสำเร็จ

การใช้วิธีลัดมักนำมาซึ่งความล้มเหลว แต่นักลงทุนส่วนมากเชื่อว่าวิธีทำเงินในตลาดหุ้นคือการใช้วิธีลัดและใช้เวลาสั้นที่สุด อันที่จริงหุ้นเหล่านั้นทำให้นักลงทุนทำกำไรได้มาก แต่ก็ทำให้หลายคนหมดตัวในพริบตาเช่นกัน กำไรง่าย ขาดทุนก็ง่าย

ผมเติบโตมาโดยไม่เคยถูกสอนว่าความสำเร็จจะเกิดขึ้นเองหรือได้มาโดยง่าย อย่างเช่นการแต่งงานของพ่อกับแม่ พวกท่านหย่ากันตั้งแต่ผมอายุ 4 ขวบ แม่ผมชื่อ บาร์บารา บราวน์ และแต่งงานกับพ่อก่อนที่จะเรียนจบชั้นมัธยมเสียอีก ท่านเคยบอกผมว่าเหตุผลที่แต่งงานกับพ่อก็เพื่อจะหนีจากครอบครัว และสองปีต่อมาท่านก็ให้กำเนิดลูกชาย (ในวันที่ 19 กันยายน 1931)

ก่อนที่พวกท่านจะหย่าขาดจากกันเราย้ายที่อยู่หลายแห่ง ที่เมืองดีทรอยต์พ่อประกอบธุรกิจขายน้ำมันหล่อลื่นสำหรับรถยนต์ให้กับปั้มน้ำมัน และร้านซ่อมรถทั่วไป หากนี่คือความหวังในการเริ่มต้นชีวิตที่พวกท่านหวังไว้มันก็ไม่ได้ผลเลย ครอบครัวเราต้องแยกกัน ผมกับแม่ไปทางหนึ่ง ส่วนพ่อไปอีกทางหนึ่ง และมาเจอกันอีกครั้งก็เมื่อเวลาผ่านไปแล้ว 14 ปี มันเป็นเวลาที่ยากลำบากและขมขื่นมากช่วงหนึ่งในชีวิต แม่ไม่มีที่จะไป จึงย้ายกลับไปอยู่กับคุณตาคุณยายที่แกรนด์แรพพิดพร้อมลูกน้อย

เราอาศัยอยู่ในบ้านที่มีเตาผิงซึ่งตั้งอยู่ที่เมดิสันอเวนิว ในแกรนด์-แรพพิดคุณตาเป็นคนเลี้ยงดูพวกเราด้วยรายได้จากการเป็นตัวแทนขายประกันชีวิต ก่อนหน้านั้นในช่วงทศวรรษที่ 1920 และ ต้นทศวรรษที่ 1930 คุณตาเคยทำธุรกิจผลิตก๊าซที่ เมาร์ทฟรีเซนต์ รัฐมิชิแกน ต่อมาก็ย้ายมาที่เมือง ไบรอัน รัฐโอไฮโอ ธุรกิจนี้เปลี่ยนการใช้ด้านหินเป็นเชื้อเพลิงให้มาใช้ก๊าซแทนในยุคที่ก๊าซธรรมชาติยังไม่เป็นที่นิยม แม้ในยุคที่เศรษฐกิจตกต่ำผู้คนก็ยังต้องใช้ก๊าซเป็นเชื้อเพลิงในการให้ความอบอุ่นและปรุงอาหาร แต่กระนั้นก็ได้เป็นเครื่องป้องกันไม่ให้นักธุรกิจแย่งชิงเช่นเดียวกับธุรกิจอื่นๆ ด้วยเหตุนี้แม้บริษัทสาธารณูปโภคที่แข็งแกร่งและบริษัทจัดการกองทุนรวมก็ยังประสบความสำเร็จลำบากในช่วงเศรษฐกิจตกต่ำ เนื่องจากมีการก่อหนี้

ที่มากเกินไปในช่วงปลายทศวรรษที่ 1920 อย่างไรก็ตาม ต้องขอบคุณในความพยายามที่ไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อยของคุณตา และทำให้เราสามารถฟื้นฟ้อุปสรรคต่างๆ มาได้โดยที่ผมไม่รู้ลึกถึงความยากลำบากนั้นเลย เรามีชีวิตที่สุขสบายในแกรนด์แรพพิดท่ามกลางชุมชนชาวเด็ทท์และชาวโปลิช แต่นั่นก็ไม่ค่อยเกิดประโยชน์กับผมเท่าไรนัก อย่างไรก็ตามชื่อ เนฟฟ์ เป็นชื่อเยอรมัน

ต่อมาพวกเราย้ายไปอยู่ในหมู่บ้านที่ใหญ่ขึ้นใกล้ อีสแกรนด์แรพพิด ผมเข้าเรียนเกรดหนึ่งและเกรดสองที่โรงเรียนใกล้บ้านห่างไปประมาณสองไมล์ มีถนนที่สองข้างเรียงรายไปด้วยสถานีดับเพลิงถึงหกแห่งและเป็นเส้นแบ่งเขตเมืองระหว่าง แกรนด์แรพพิด กับ อีสแกรนด์แรพพิด ทำให้ผมไม่สามารถเข้าเรียนในโรงเรียนที่ดีแม้จะอยู่ใกล้บ้านกว่าก็ตาม จากนั้นผมจึงมักจะเปรียบเทียบและวิเคราะห์ทางเลือกอยู่เสมอ

มิส ฟิสต์ ครูที่สอนผมตอนเกรดหนึ่ง เธออาศัยอยู่ใกล้กับบ้านผม และผมก็ต้องขอบคุณสำหรับความคิดเห็นของเธอที่เขียนไว้ในสมุดพกของผม ซึ่งทำให้ผมได้เรียนรู้ความหมายของคำว่า “นักโต้แย้ง” ตั้งแต่ผมยังเป็นเด็กผมไม่เคยมีวีแววที่จะยอมแพ้ในการโต้เถียงแม้ต้องเผชิญหน้ากับเจ้าหน้าที่ก็ตาม อันที่จริงแม่เคยบอกว่าผมน่าจะเป็นทนายความเพราะผมโต้เถียงได้แม้แต่กับป้า แม่อาจจะคิดถูกเพราะต่อมาผมก็ได้เถียงกับตลาดหุ้นได้เป็นอย่างดี

คุณตาทำหน้าที่แทนพ่อ จนกระทั่งท่านป่วยในปี 1939 และเสียชีวิตเมื่อตอนที่ผมเรียนเกรดสอง หลังจากนั้นคุณยาย แม่ และผมก็ย้ายไปอยู่ที่ เมาร์ทพรีเซนต์ รัฐมิชิแกน พวกเราอยู่ได้ด้วยเงินเก็บและเงินที่ได้จากการทำประกันชีวิตของคุณตา แต่โชคร้ายที่คุณยายไม่ได้กระจายการลงทุนของท่านมากนัก ท่านใช้ทรัพย์สินส่วนหนึ่งหรืออาจจะทั้งหมดของทรัพย์สินที่คุณตามีไปลงทุนในธุรกิจซูเปอร์มาร์เก็ตให้กับลูกชายซึ่งก็คือ คุณลุงดอดด์

ตระกูลผู้ประกอบการ

ผมโตมาในครอบครัวที่เป็นผู้ประกอบการ คุณลุงดอดด์ ไม่ใช่คนแรกในครอบครัวที่เริ่มทำธุรกิจ ย้อนกลับไปในยุคอาณานิคม จอห์น จอร์จ เนฟฟ์

เกิดในปี 1834 จากตระกูลเก่าแก่ในเพนซิลเวเนีย เขาสอนหนังสือก่อนที่จะเข้าสู่ธุรกิจผลิตอิฐ เขาซื้อโรงงานผลิตอิฐด้วยเงินกู้ จนมีรายได้มากพอที่จะเพาะพันธุ์ม้าและซื้อฟาร์มในปี 1873 ในที่สุดเขาก็ขายธุรกิจผลิตอิฐนี้ให้แก่อุ๊กๆ ซึ่งรวมถึงคุณตาทวดของผม เบนจามิน แฟรงคลิน เนฟฟ์ ต่อมาพี่น้องทั้งสามคนก็ได้เปิดโรงงานผลิตก้อนอิฐใกล้กับเมือง ไบรอัน รัฐโอไฮโอ

คุณป้าและคุณลุงของแม่ในตระกูลพลัมพ์ ก็ประสบความสำเร็จในการเป็นผู้ประกอบการเช่นกัน ย้อนกลับไปในทศวรรษที่ 1930 พวกท่านได้สร้างธุรกิจซูเปอร์มาร์เก็ตที่มีเครือข่ายทั้งในเขตและรอบๆ เขตแกรนด์แรพพิด ในชื่อ Food City ซึ่งเป็นร้านค้าปลีกที่ได้รับความนิยมมาก ผมจำได้ดีว่าเป็นร้านที่ไม่ใหญ่นัก เมื่อเทียบกับปัจจุบันก็คงประมาณร้านขายของชำสมัยใหม่เท่านั้น แต่เมื่อมีการเปลี่ยนราคาสินค้าหรือรายการส่งเสริมการขายก็จะมียกเขียนป้ายมาดำเนินการ ผมเห็นเขาเขียนรายการพิเศษไว้ที่กระจกหน้าต่างด้วยสีสรรที่โดดเด่นมาก ซึ่งนอกจากผมจะมีโอกาสได้เห็นศิลปินเหล่านี้ทำงานแล้วผมยังประทับใจกับการต่อรองราคาของผู้ซื้อสินค้าในตลาดนัดใกล้บ้าน ผมจึงไม่เคยซื้อสินค้าเลย นอกจากผมจะเห็นว่ามันลดราคา

แม่ผมทำงานเป็นเลขานุการที่ร้านค้าส่ง Wolverine Spice ซึ่งเป็นร้านที่ Food City เป็นเจ้าของ คุณลุงดอดด์ เป็นผู้จัดการร้านขายของชำในเครือ Food City ซึ่งเป็นที่ที่ลุงดอดด์ได้เรียนรู้การบริหารร้านขายของชำก่อนที่จะเข้ามาบริหาร Food City คุณลุงและคุณป้าของแม่แบ่งกิจการสองสามร้านในฝั่งตะวันตกของมิชิแกนไปบริหารเอง และทั้งร้านในแกรนด์แรพพิด ไว้ให้คุณตาทวดและคุณยายทวดดูแล ในที่สุดต้นยุคทศวรรษที่ 1960 ลูกๆ ของท่านก็ขายกิจการในราคาเงินสดให้กับ Allied Supermarkets ซูเปอร์มาร์เก็ตที่มีเครือข่ายจากดีทรอยท์ ซึ่งเป็นวิธีที่ฉลาดเพราะสุดท้าย Allied ก็ล้มละลาย ในระหว่างนั้นคุณลุงดอดด์ ได้ขอให้คุณยายลงทุนเปิดร้านให้ซึ่งคุณยายก็ตอบตกลง แต่ความสำเร็จนั้นอยู่ได้ไม่นาน มันยากที่จะพูดว่าเพราะกิจการเริ่มแย่ ลุงดอดด์จึงเริ่มตี๋มหรือว่าเป็นเพราะเหตุกลับกัน เพราะผลสุดท้ายก็ไม่ต่างกัน ลุงดอดด์ ติดเหล้า บริษัทล้มละลาย และ

จากเหตุการณ์นี้ผมยังได้บทเรียนอีกสามประการทั้งที่ผมอายุยังน้อย (1) เมื่อมีเงินเข้ามาเกี่ยวข้องกับอารมณ์สามารถทำให้คุณเป็นคนโง่ได้ (2) การลงทุนในกิจการที่กำลังแย่งลง ไม่ใช่การลงทุนที่ดีเสมอไป (3) การตี้อย่างหนักไม่ใช่สิ่งที่ดีทั้งกับธุรกิจและตัวเอง

แม้ผมจะเป็นผลผลิตของครอบครัวที่แตกแยก แต่ผมก็ไม่เคยรู้สึก เช่นนั้น ผมสามารถพูดได้ว่าทั้งแม่และคุณยายพยายามอย่างที่สุดที่จะดูแลเลี้ยงดูผมอย่างใกล้ชิดด้วยความอบอุ่น ซึ่งก็ต้องขอบคุณท่านทั้งสองที่ให้การสนับสนุนผมอย่างไม่ทอดทิ้ง ทำให้ผมมีความมั่นใจในตัวเองและไม่เคยรู้สึกว่าเป็นเด็กมีปัญหาเลย ผมมีนิสัยชอบทำอะไรนอกกฎเกณฑ์ซึ่งสะท้อนถึงความอดทนของคุณยายและแม่ซึ่งเป็นครอบครัวที่ขาดพ่อ แม้จะอยู่กับพ่อไม่นานนักแต่ผมก็โตมาด้วยความหวาดผวาก็ไม่มีท่านอยู่ด้วย

ลุงดอดด์ ทำหน้าที่พ่อบ้านในครอบครัวได้ดีในแบบของท่าน เราชอบศึกษาแผนที่ด้วยกัน ทำกิจกรรมด้วยกัน เราถกกันเรื่องการสำรวจสำมะโนประชากรปี 1940 และจำได้ว่าในปี 1940 นั้น แกรนด์แรพพิดมีประชากรทั้งหมด 164,592 คน ลุงดอดด์ สอนวิธีค้นหาเมืองในประเทศต่างๆ เช่นสถานที่ตั้งของกรุงบูดาเปสต์ ในวันเสาร์เราจะจ่ายเงิน 11 เซ็นต์เพื่อไปดูหนังและเป็นเพราะราคาตัวหนังทำให้เราได้ดูหนังตลกสองสามเรื่อง และหนังบู๊ตะวันตกที่แสดงโดย ยีน ออทรี หรือ รอย โรเจอร์ ซึ่งมักตกอยู่ในอันตรายทุกครั้ง แต่ก็หาทางออกได้ทุกครั้งที่

ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจะมีหลักสูตรการเรียนการสอนเกี่ยวกับเรื่องตลาดหลักทรัพย์อยู่สองวิชา แต่เรากลับเรียนเรื่องเกี่ยวกับตลาดหลักทรัพย์ตอนเรียนเกรด 6 ที่โรงเรียนประถมศึกษา McKinley ใน เบย์ซิตี รัฐมิชิแกน ซึ่งเป็นหนึ่งในโครงการพิเศษหลายๆ โครงการ และผมเองก็ไม่เข้าใจว่าทำไมเราต้องเรียน ผมได้เรียนรู้อะไรที่นำตื่นเต้นตื่นตัวมากมายแม้จะยังเด็กคือตั้งแต่ตอนเรียนเกรด 5 ในแกรนด์แรพพิดแต่ในระหว่างที่เรียนในโรงเรียนนั้นเราก็มีกิจกรรมอื่นเหมือนเด็กทั่วไป เช่น เล่นไล่จับและโยนลูกเบสบอล ครั้งหนึ่งเราซื้อขายบัตรเข้าชมการแข่งขันเบสบอล และเป็นเพราะบัตรมีจำนวนจำกัดไม่พอกับความต้องการจึงมีการเสนอซื้อบัตรในราคาสูงลิ่ว โดยเฉพาะเกมที่

มีคนต้องการเข้าชมมากๆ ราคาบัตรก็อาจสูงถึง 3 หรือ 4 หรือ 5 เท่า อันเป็นผลจากความบ้าคลั่งของคนในสนาม ซึ่งเป็นสิ่งที่ประหลาดมาก เนื่องจากบัตรเข้าชมเบสบอลกลายเป็นสิ่งที่สามารถทำเงินได้เราจึงต้องคอยติดตามการเคลื่อนไหวของราคาบัตรตลอดเวลา คนมักเสนอซื้อบัตรในราคา ที่หวังว่าจะสามารถขายต่อได้ในราคาที่สูงขึ้น ในตอนนั้นผมเพิ่งเรียนเกรด 5 จึงตั้งใจที่จะจ่ายในราคาสูงกว่าคนอื่น ๆ ในที่สุดผมก็ติดกับดักเพราะบัตร ที่ราคาวิ่งขึ้นไปมากที่สุด สุดท้ายก็มักจะตกลงมามากที่สุดเช่นกัน ซึ่งอาจจะไม่จริงเสมอไปก็ได้ แต่มักจะเป็นเช่นนั้นไม่ช้าก็เร็ว

นอกจากบทเรียนที่ได้รับจากตลาดแล้ว ผมยังจำได้ว่าตัวเองหลงใหล ในวิธีการหารายได้จากการทำงานจริงจังหรือดูเหมือนไม่ต้องออกแรง คุณเพียงแต่ค้นหาว่าบัตรเข้าชมการแข่งขันเบสบอลเกมไหนที่จะเป็นที่นิยมมากที่สุดแล้วก็ซื้อบัตรก่อนคนอื่น ๆ และยิ่งนำที่งกว่านั้นอีกเมื่อคุณซื้อบัตรที่ ไม่มีคนสนใจจากนั้นก็สร้างข่าวลือขึ้นซึ่งอาจทำให้บัตรนั้นมีมูลค่าเพิ่มขึ้น ผมสามารถหาเงินสำหรับการใช้จ่ายส่วนตัวและซื้อเสื้อผ้าด้วยตัวเองได้ตั้งแต่อายุเพียง 11 ปี

ตอนที่ผมกำลังจะจบเกรด 5 ในปี 1941 แม่ได้พบกับ จิม ฮัทตัน ผู้ประกอบการชาวเท็กซัสหลังจากศึกษาดูใจกันประมาณสองสัปดาห์ทั้งสอง ก็แต่งงานกัน แล้วเราก็กายไปยังเมืองทาวอลส จากนั้นก็ไปยังเบย์ซิตีและ กลับมายังดีทรอยต์อีกครั้ง จิมทำงานที่ปั๊มขุดน้ำมันในมิชิแกนโดยการเข้า ประมูลเพื่อให้ได้สิทธิ์ในการสำรวจและขุดเจาะบ่อน้ำมัน ซึ่งในเวลานั้นเป็น สิ่งที่น่าพิศวงและดึงดูดใจผมมาก จิมจะไปเจรจากับชาวนาและเจ้าของที่ดิน เพื่อให้ได้สิทธิ์ในการสำรวจที่ดินแปลงนั้น และถ้าซื้อที่ดินนั้นก็อาจจะเก็บไว้ หรือไม่ก็ขายต่อให้คนอื่น (อย่างน้อยทฤษฎีที่ว่าไว้อย่างนั้น) หรือไม่ก็รอ จนกระทั่งมีการขุดเจาะซึ่งอาจจะเจอน้ำมัน แต่ก็ไม่ประสบความสำเร็จ ในที่สุดจิมก็ไปรับจ้างทำงานทั่วไปซึ่งในช่วงสงครามโลกครั้งที่สองงานประเภท นี้มีมาก แต่ค่าจ้างไม่ค่อยดีนักและก็ไม่มีการปรับมานานแล้ว

ในช่วงฤดูร้อนปี 1944 ผมทำงานเป็นแคดดี้ในตอนกลางวันและส่ง หนังสือพิมพ์ในตอนกลางคืน ผมได้เงินกลับบ้านประมาณสัปดาห์ละ 40

เหรียญ ซึ่งเป็นค่าแรงที่ไม่แน่นอนสำหรับเด็กอายุ 12 ปี ผมมีรายได้เกือบเท่ากับผู้ใหญ่ที่ทำงานเต็มเวลาในโรงงาน การเป็นแคดดี้ที่ Detroit Golf Club ไม่ใช่แค่อีกกอล์ฟเท่านั้นยังต้องแนะนำผู้เล่นกอล์ฟอีกด้วย ซึ่งผู้เล่นเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีชื่อเสียงในท้องถิ่นซึ่งรวมถึงนายกเทศมนตรี เจฟฟรีย์ แห่งเมืองดีทรอยท์ด้วย บางโอกาสผมก็เป็นแคดดี้ให้กับ เอ็ดการ์ เกสท์ กวีคนแรกและอาจจะเป็นคนสุดท้าย (เท่าที่ผมทราบ) ที่ตีพิมพ์บทกวีในหนังสือพิมพ์หลายฉบับ ผมไม่เคยคิดว่ากวีจะสามารถเป็นสมาชิกสนามกอล์ฟแห่งนี้ได้ แต่เขาก็มาเล่นกอล์ฟที่สนามนี้บ่อยมาก เขาเป็นคนร่าเริงและสนุกสนานสำหรับการออกรอบ 18 หลุม แต่ไม่ค่อยมีน้ำใจเวลาให้ทิปปกติผมจะได้รับเงินค่าทิปประมาณ 25 เซ็นต์ อย่างดีมากที่สุดก็ 50 เซ็นต์ในการออกรอบหนึ่งรอบ ครั้งหนึ่งผมเคยได้รับทิปถึง 75 เซ็นต์ หรือหนึ่งดอลลาร์ แต่ไม่เคยได้รับทิปจาก เอ็ดการ์เลย

สิ่งที่น่าตื่นเต้นกว่ารอผมอยู่ข้างหน้า เมื่อนักกอล์ฟ ยีน ซาลาเซน มาเล่นที่สนามและผมเป็นแคดดี้ให้เขาในระหว่างการแข่งขันกันสนุกๆ ในกลุ่มเพื่อน ซึ่งตอนนั้นเพิ่งเก้าปีหลังจากที่ ซาลาเซน ได้รับชัยชนะในการแข่ง เดอะมาสเตอร์ ด้วยการตีลูกไกลที่โด่งดังซึ่งไกลถึง 235 หลาทำให้ได้รับถ้วยรางวัลด้วยคะแนนสองอีเกิล ผมยังจำวงสวิงที่สวยงามของเขาได้ดีไม่ว่าจะเป็นการตีไกลไปครึ่งแฟร์เวย์สำหรับหลุมพาร์ 5 หรือจะเป็นการตีลูกขึ้นกรีนก็ตาม

ในที่สุดพ่อเลี้ยงของผมก็ย้ายกลับไปรัฐบ้านเกิดของท่านอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะสำหรับจิมเท็กซัสเป็นเหมือนแดนสวรรค์ ดังนั้นในเดือนพฤศจิกายนปี 1944 เราจึงย้ายไปคอร์ปัสคริสตีซึ่งจิมคิดว่าจะแสวงหาอนาคตได้ที่นี้ ผมไม่รู้ว่าจะทำอะไรและทำไมจิมจึงเลือกคอร์ปัสคริสตีจิมมาจากตอนกลางของรัฐ ซึ่งครอบครัวของเขามีฟาร์มเลี้ยงปศุสัตว์ขนาดใหญ่ที่นี่ เราต้องนำข้าวของที่นำไปใส่รถบรรทุกขนาดเล็กไปไม่ได้รวมทั้งรางวัลต่างๆ ที่ผมเคยได้รับออกประมูลขาย แม้แต่ของเล่นของผมก็ต้องนำมาวางขายแต่ขายไม่ได้ ในที่สุดก็ต้องแจกหรือยกให้คนอื่นไปฟรีๆ ซึ่งเป็นเรื่องที่ทำให้ลำบาก (บทเรียนเบื้องต้นในด้านพลศาสตร์หรือการเปลี่ยนแปลงของตลาด)

เราขับรถมุ่งหน้าสู่เท็กซัส เมื่อเราไปถึงคอร์ปัสคริสตีเราพักที่โรงแรมชั่วคราว จนกว่าบ้านที่เรียบง่ายขนาดสามห้องนอนที่นอกเมืองจะสร้างและตกแต่งเสร็จเรียบร้อย (โดยซื้อมาในราคาทั้งหมดประมาณ 5,500 เหรียญ)

พนักงานขายน้ำแข็ง

ตอนที่เรียนชั้นมัธยม ผมทำงานที่ร้านสะดวกซื้อที่มีโรงเก็บน้ำแข็ง ในห้องเย็นนี้เต็มไปด้วยก้อนน้ำแข็งขนาดใหญ่ซึ่งผมต้องเอามันใส่เครื่องบดเพื่อทำให้เป็นน้ำแข็งก้อนเล็กๆ ซึ่งปกติจะขายให้กับลูกค้าที่ต้องการซื้อน้ำแข็งเพื่อไปปิกนิก ผมมักจะได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ดูแลร้านเมื่อเจ้าของร้านต้องออกไปทำธุระ ผมเป็นทั้งคนเก็บเงิน ตรวจสอบสต็อกสินค้า ล้างขวด และผมยังต้องเลาะกระดูกปลา ผมได้เงื่อนไขการจ้างงานที่ค่อนข้างดี เพราะนอกจากจะได้รับค่าแรงชั่วโมงละ 50 เซ็นต์แล้วผมยังได้รับประทานอาหารรวมทั้งไอศกรีมจมน้ำด้วยไม่ต้องจ่ายเงินอีกด้วย

ผมไม่ได้ติดต่อกับพ่อบังเกิดเกล้าของผมเลย มีเพียงคุณย่าซึ่งเป็นบรรณาธิการที่ไบรอัน รัฐโอไฮโอเท่านั้นที่ยังติดต่อกัน คุณย่าส่งหนังสือมาให้ในวันคริสต์มาสและวันเกิดของผม หนังสือชื่อ The Complete Book of Marvel เขียนโดยนักผจญภัย ริตชาร์ด ฮัลริเบอร์ตัน เป็นหนังสือที่ผมชอบมาก สำหรับผมมันเปรียบได้กับเรื่อง Star Wars เลยทีเดียว ผมอ่านมันนับครั้งไม่ถ้วน ทุกครั้งที่อ่านมันจะกระตุ้นความทะยานอยากในวัยเยาว์ และทำให้ผมอยากเดินทางไปยังดินแดนที่น่าสนใจว่าตอนกลางของรัฐมิชิแกนหรือเท็กซัสตะวันออก การเชิญชวนให้ผู้อ่านมีอารมณ์ร่วมในการผจญภัยของฮัลริเบอร์ตันสะท้อนถึงความคิดฝันในวัยเด็กของผมได้อย่างสมบูรณ์แบบ

สวัสดิ์ครับผู้อ่านทุกท่าน,

ตอนเป็นเด็ก วิชาที่ผมชื่นชอบมากที่สุดคือ วิชาภูมิศาสตร์
และผมก็ได้รับหนังสือด้านภูมิศาสตร์เป็นรางวัล ในหนังสือเล่มนี้เต็ม

ไปด้วยภาพของเมืองต่างๆ ที่น่าสนใจรวมทั้งเทือกเขาและวัดต่างๆ และยังมีแผนที่ขนาดใหญ่แสดงตำแหน่งที่ตั้งของสถานที่เหล่านี้ด้วย ผมรักหนังสือเล่มนี้เพราะว่ามันนำผมไปในสถานที่ที่แปลกและแสนจะโรแมนติก ผมอ่านเรื่องปรัมปราของอียิปต์ ปราสาทหินอ่อนในอินเดีย วิหารในฝรั่งเศส และการล่มสลายของอาณาจักรบาบิโลน เรื่องราวเหล่านี้ทำให้ผมฝันและโหยหาที่จะได้มีโอกาสเดินทางไป เพื่อเห็นด้วยตาและสัมผัสกับสถานที่มหัศจรรย์เหล่านั้นจริงๆ

บางครั้งผมก็จินตนาการว่าผมมีพรวิเศษ และโดยที่ไม่ต้องกังวลเรื่องตัวเดินทาง เงินค่าใช้จ่ายและการล่า ผมสามารถเหาะตรงไปนิวยอร์กหรือกรุงโรม แกรนด์แคนยอนหรือประเทศจีน บินข้ามทะเลทราย มหาสมุทร และเทือกเขาต่างๆ แล้วก็บินตรงกลับบ้านทันทีที่ระฆังที่โรงเรียนดังขึ้น

ผมมักจะพูดกับตัวเองบ่อยๆ ว่า “ผมอยากให้พ่อหรือใครก็ได้พาผมไปยังสถานที่มหัศจรรย์เหล่านี้ เพราะหากคุณไม่ได้เห็นด้วยตัวของคุณเองก็คงไม่รู้ว่าสถานที่เหล่านั้นมหัศจรรย์อย่างไร?”

ในช่วงเวลาหนึ่งจิมทำหน้าที่แทนพ่อบังเกิดเกล้าของผม ทั้งที่ต้องเดินทางไปไกลถึงตอนกลางของฝั่งตะวันตกซึ่งก็ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของแผนที่เราวางไว้ และตัวจิมเองก็ไม่ค่อยประสบความสำเร็จเท่าไร จนกระทั่งผมออกจากบ้านในปี 1949 แต่จิมก็เป็นคนที่ทุ่มเทแรงกายแรงใจในการทำงานทุกครั้งที่มีโอกาส จิมเป็นแบบอย่างในด้านจริยธรรมในการทำงานให้ผม เขาเป็นคนดีและเคร่งครัดในวิถีทางของตนเอง จนบางครั้งก็ทำให้อึดอัด เราไม่สามารถจะส่งเสียงได้เลยในช่วงเย็นของวันอาทิตย์เวลาประมาณหนึ่งทุ่มซึ่งเป็นเวลาที่รายการของ วอเทอร์ วินเชลล์ ออกอากาศทางสถานีวิทยุ วินเชลล์จะรายงานสถานการณ์ต่างๆ รอบโลกในแบบฉบับของตัวเอง ทุกครั้งรายการจะเริ่มต้นแบบเดิมๆ “สวัสดีครับ ท่านสุภาพบุรุษ และสุภาพสตรีทั้งในอเมริกาเหนือ อเมริกาใต้ และเรือทุกลำในท้องทะเล เอาละครับเรามาเข้าสู่รายการข่าววันนี้กันเถอะ” จากนั้นก็จะได้ยินเสียงเขาพลิกหน้า

กระดาษข่าวที่อ่านหน้าแล้วหน้าเล่า จิมไม่อนุญาตให้ใครส่งเสียงในระหว่างรายการของวินเซนต์ราวกับว่าเรากำลังฟังเสียงของพระเจ้าเป็นเจ้า

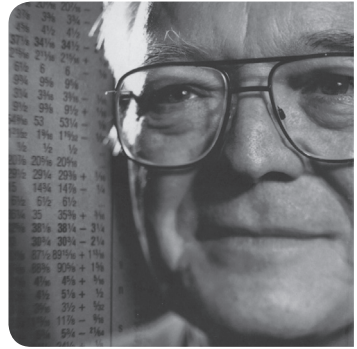
ผมเองก็ชอบรายการวิทยุตอนที่เรียนชั้นมัธยม ผมไม่เคยฟังอาจารย์สอนได้เกินสิบนาทีจากนั้นก็คิดฟังซันเรื่องโน้นเรื่องนี้ ผมไม่เคยตั้งใจเรียนได้ตลอดรอดฝั่ง ผมเรียนหนังสือไม่เก่งนัก และมีคนบอกว่าสำเนียงทางเหนือที่ฟังดูแปลกๆ ของผมค่อนข้างเป็นเอกลักษณ์ เสียงมันค่อนข้างสูงแต่ก็ชัดเจนดี ผมจำได้ว่ามีโอกาสดูออกรายการและเล่นละครทางสถานีวิทยุท้องถิ่นและได้อ่านประกาศที่โรงเรียนมัธยมศึกษาที่คอร์บัสคริสตี้ ซึ่งเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งเดียวในเมืองที่มีประชากรประมาณ 120,000 คนในขณะนั้น

ในช่วงสงคราม มีการก่อสร้างของกองทัพเรือและสถานที่พักผ่อน ทำให้เมืองคอร์บัสคริสตี้ ดูแปลกตาจากที่เคยเป็นเมืองห่างไกลความเจริญของเท็กซัส บรรยากาศที่อบอุ่นตลอดปีประกอบกับการมีสถานีอากาศของกองทัพเรือหกถึงเจ็ดแห่งมาตั้งอยู่ในเมืองนี้ ทำให้สามารถพบเห็นทหารได้ตลอดเวลา สำหรับในโรงเรียนการเป็นชาวรัฐทางตอนเหนือของอเมริกาไม่ได้เป็นเรื่องที่ทำให้ผมลำบากใจเท่าไร แม้ว่าเพื่อนที่โรงเรียนจะเอาสำเนียงแปลกๆ ของผมไปล้อเลียนและเรียกผมอย่างดูถูกว่า “บรูคลิน” เพื่อเป็นการหนีจากรื่องกวนใจที่โรงเรียน การฟังวิทยุจึงเป็นสิ่งที่ดีที่สุดที่สุดเสียงจากวิทยุทำให้ผมสามารถสร้างจินตนาการต่างๆ ได้เป็นอย่างดีและชัดเจน ผมสามารถฟังวิทยุได้เป็นชั่วโมงๆ อย่างไม่เบื่อ ซึ่งจินตนาการนี้ไม่เหมือนกับฉากซบรดไล่ล่ากันเหมือนที่เห็นในภาพยนตร์ ผมมักปล่อยให้มันไปตามใจคิด ซึ่งนั่นถึงกลับมักจะทำให้ผมหลงใหล ผมชอบดูหนังและมักจะไปดูเสมอเมื่อสามารถหาเวลาปลีกตัวไปได้

แม้อยากให้ผมเป็นนักแสดงละครเวที และเธอก็พยายามฝึกให้ผมมีความสามารถทางด้านนี้ หากคุณอาศัยอยู่ในคอร์บัสคริสตี้จะรู้ว่าซานอันโตนิโอเป็นสถานที่ที่สำคัญ ผมจำได้ว่าครั้งหนึ่งเคยไปที่นั่นกับแม่ จิม และไฮดี้ น้องสาว (ซึ่งเกิดจากแม่และจิม) เพื่อที่จะไปดูการแสดงของ ซอนย่า เฮนี นักเสกต์ชื่อดัง

3

การฝึกฝนขั้นพื้นฐาน



จากสถานีรถบัส Greyhound ในแกรนด์แรพพิดผมมุ่งหน้าไปยัง อพาร์ทเมนต์ของคุณยาย ซึ่งเป็นพี่สาวของคุณตา เธอและสามีของเธอ อัล พัลมพ์ เป็นเจ้าของซูเปอร์มาร์เก็ตในมิชิแกน ท่านให้ที่พักผมชั่วคราว

ท่านรับผมมาอยู่ด้วยเพราะอยากนินทาครอบครัว ซึ่งผมก็เป็นแหล่งข้อมูลที่ดีทั้งที่แม่ก็ได้กำชับว่าให้ปิดปากเงียบไว้โดยเฉพาะเรื่องที่ไม่เกี่ยวกับคุณยาย แต่คุณก็ฝ่าธรรมชาติของมนุษย์ไม่ได้ เรื่องทุกอย่างถูกเล่าออกมาทั้งหมดและมักจะเสริมด้วยความเห็นของผมเข้าไปด้วย ผมตอบทุกคำถามของคุณยาย และอย่างรวดเร็วท่านค้นข้อมูลทุกอย่างที่ท่านอยากรู้ทั้งหมดก่อนที่ผมจะมีโอกาสนั่งลงในห้องนั่งเล่นที่โอ้อ่าสไตลิวิคตอเรียของท่านเสียอีก หลังจากนั้นผมก็ไม่ค่อยได้พบท่านทั้งสอง หรืออาจจะนับครั้งได้

หลังจากที่เพิ่งจบชั้นมัธยมศึกษาามาเพียง 2 วัน ผมก็ตะเวนพักกับ

ญาติๆ ทางฝ่ายแม่ การไปอาศัยอยู่ของผมไม่เป็นภาระกับใครมากนัก เพราะตระกูลพลัมพ์ เป็นตระกูลศักดินา ในครอบครัวมีคนรับใช้จัดเตรียมอาหารเย็นและใช้กระดิ่งในการเรียกหาแม่บ้าน ผมพักอยู่ในห้องที่เหลืออยู่ ซึ่งน่าจะเป็นห้องคนรับใช้

คุณตาอัลเริ่มทำธุรกิจฮาร์ดแวร์กับคุณพ่อของท่านที่ทางเหนือของรัฐมิชิแกนในช่วงต้นทศวรรษที่ 1890 สามปีต่อมาพวกท่านแทบจะไม่รอดพ้นจากการล้มครืนของเศรษฐกิจในปี 1893 ซึ่งเป็นผลจากความขัดแย้งระหว่าง Republican ที่ต้องการจะใช้ทองเป็นมาตรฐานกับ วิลเลียม เจนนิง ไบรอัน แห่งพรรค Democrat ที่ต้องการจะให้ราคาโลหะเงินเคลื่อนไหวอย่างเสรี ซึ่งเป็นประเด็นที่คนให้ความสำคัญสูงสุดในการปราศรัยของไบรอัน ในการประชุมของพรรค Democrat ในปี 1896 ซึ่งเขาวิพากษ์วิจารณ์อย่างรุนแรงเรื่องการใช้ทองคำเป็นมาตรฐานของอเมริกา ในที่สุดเขาก็แพ้การเลือกตั้งและพรรค Democrat ก็แพ้ การใช้ทองคำเป็นมาตรฐานจึงถูกนำมาใช้จนถึงปัจจุบัน ซึ่งผมไม่คิดว่าจะมีการโต้แย้ง สำหรับผมคุณตาอัลเป็นเหมือนตัวสะท้อนของช่วงเวลาที่ยุ่นวายในปี 1893 ที่คนส่วนมากคิดว่ากำลังแย่ ซึ่งเป็นพฤติกรรมมวลชนที่มักจะเปลี่ยนแปลงตามๆ กันอย่างรวดเร็ว และก็เหมือนกับเส้นทางชีวิตของผม ทุกครั้งที่เกิดเหตุการณ์เป็นเช่นนี้ก็จะเปิดโอกาสในการสร้างกำไรของนักลงทุน

หลังจากพักอยู่กับครอบครัวพลัมพ์ ได้ 2-3 คืน พวกเขาก็พาผมไปฝากกับแกรนด์แรพพิด YMCA ห้องพักของผมที่ YMCA (Y) แม้จะไม่ค่อยกว้างขวางแต่ก็ใหญ่กว่าห้องพักที่บ้านของครอบครัวพลัมพ์ หลังจากพักอยู่ที่นั่นมาระยะหนึ่งผมรู้สึกชอบที่นี่มากแม้ว่าจะมีการจับกุมผู้ที่อาศัยอยู่ที่ชั้นล่างของอาคารสองคน ซึ่งในยุคนั้นเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นคิดว่าเป็นหน้าที่ที่จะต้องจับกุมพวกกริ๊งร่วมเพศ

ถ้าไม่นับรวมเหตุการณ์ในครั้งนั้น หอพัก Y ก็สงบเงียบดี ที่นี่เป็นที่พักอาศัยของกลุ่มเด็กนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนดาเวนพอร์ตซึ่งอยู่ใจกลางเมืองแกรนด์แรพพิดที่โรงเรียนมีห้องเรียนประมาณ 24 ห้อง แต่ไม่มีหอพัก เพราะฉะนั้น Y จึงตอบสนองในส่วนนี้ นักเรียนทั้งหมดอยู่ในวัยเดียวกัน

และทุกคนต่างก็กำลังทำงานทำกันอย่างจริงจัง ซึ่งเป็นบรรยากาศที่ดีสำหรับผม

ถัดจากหอพัก Y เป็นห้องสมุดซึ่งกลายเป็นบ้านใหม่ของผม ผมอ่านหนังสือพิมพ์ที่นั่นทุกวัน ทำมกลางข่าวความขัดแย้งในเกาหลีซึ่งเริ่มร้อนแรงขึ้น ข่าวในส่วนที่เกี่ยวกับธุรกิจขนาดเล็กก็เริ่มสะดุดตาผม ผมเริ่มทำงานทำในปี 1949 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่เศรษฐกิจตกต่ำหลังสงคราม จึงไม่ใช่ช่วงเวลาที่ดี เพราะในหลายทศวรรษต่อมา นายจ้างในยุคนั้นต่างรัดเข็มขัดกันอย่างเต็มที่เพื่อเตรียมรับกับภาวะเศรษฐกิจตกต่ำที่เพิ่งเริ่มต้น สภาพการตักงานของคนงานในโรงงานและภาพของคนไข้ที่เข้าแถวเพื่อรอรับการแจกขนมปังยังประทับอยู่ในความทรงจำ

ในที่สุดผมก็ได้พบกับ คาร์ล ฮาร์ทมาน และต่อมา ยูจีน คริสเต็นสัน ซึ่งมีชื่อเล่นว่า “คริส” หรือ “สวีดี” ทั้ง 2 คนได้เรียนที่ Grand Rapids Junior College ซึ่งอยู่ห่างจาก หอพัก Y ประมาณ 2 ช่วงตึก ผมมักจะตะกุกตะกักเมื่อต้องคุยกับสาว ๆ แต่คาร์ลเป็นคนเจ้าบทเจ้ากลอน เขาอายุมากกว่าผม 2 ปี แต่ประสบการณ์ทางสังคมซึ่งผมไม่มีนั้นมากกว่า ผมเยาะเย้ยอย่างน้อยก็การนัดสาว ๆ คาร์ลเคยเกณฑ์ทหารมาแล้ว และทุกคนก็ชอบฟังประสบการณ์ของเขา เขาแนะนำให้ผมรู้จักผู้หญิงคนหนึ่งแล้วยังให้ผมเยี่ยมรดน้ำสำหรับการออกเดทของเราอีกด้วย ในหลายโอกาสเขาก็เชิญผมไปเที่ยวที่บ้านเขาซึ่งอยู่ห่างไปประมาณ 40 ไมล์ พี่สาวของเขาสองคนซึ่งแต่งงานแล้วรบเร้าให้ผมชวนเพื่อนสาวมาพักที่บ้าน

สำหรับผมในเวลานั้นไม่มีอะไรที่แปลกไปกว่าธุรกิจการลงทุน ในขณะที่เพื่อนรุ่นเดียวกันคนอื่น ๆ กำลังเรียนอยู่ในวิทยาลัยบริหารธุรกิจ แต่ผมกลับกำลังเรียนเรื่องเงินทองในอีกระดับหนึ่ง ผู้จัดการหอพัก Y จ้างให้ผมเป็นผู้ดูแลตู้โชดาและร้านขายของขบเคี้ยวที่อยู่ชั้นใต้ดินสี่ตาดังหลายคืนซึ่งมีโต๊ะบิลเลียดและโต๊ะปิงปองในอัตราค่าเล่นที่ค่อนข้างถูก 60 เซ็นต์ต่อชั่วโมงเป็นตัวดึงดูดคนให้เข้ามา ผมจึงขายแซนวิชกับมิลค์เชค พร้อมกัน คาร์ลมีแผนทำงานอยู่ที่ห้องอาหารข้าง ๆ และมักจะแอบมาถามข่าวคราวหรือความประพฤติที่ไม่ดีของคาร์ลอยู่เสมอ แต่ผมได้รับบทเรียน

จากคุณยายลูคือถ้าเปิดปากเรือจะลุ่มแน่นอน แพนของคาร์ลจึงไม่ได้ข้อมูลอะไรจากผมเลย

คาร์ลและผมพร้อมกับเพื่อนที่เรียนอยู่ที่ดาเวนพอร์ตอีกสองคน ที่มาจากทางตอนเหนือของมิชิแกนได้ย้ายออกจากหอพัก Y ไปอยู่อพาร์ทเมนต์ข้างนอกด้วยกัน แต่เมื่อโรงเรียนปิดนักเรียนก็กลับบ้านหมด ผมจึงย้ายกลับมาอยู่ที่หอพัก Y ทำให้ผมได้พบกับ คริสซึ่งให้อุทธาหรณ์ในการใช้ชีวิตอย่างฟุ่มเฟือยได้ดี คริสใช้ชีวิตเลิศหรูเกินไปสำหรับคนที่ไม่ค่อยมีฐานะ แม้จะเป็นคนมีเสน่ห์น่าดึงดูดใจแต่เขาก็ใช้ชีวิตเสี่ยงกับอันตรายมากด้วยการก่อกบฏนี้เสมอและตะเกียกตะกายเพื่อให้ตัวเองสามารถใช้ชีวิตอย่างหรูหราได้ต่อไป

คริสมีลักษณะเป็นนักโฆษณาโดยกำเนิด เขาขายรถใหม่และรถใช้แล้ว แต่เงินที่ได้มาไม่เคยเหลือพอสำหรับจ่ายค่าหอพักที่ Y เลยแต่นั้นแหละคือเขา เขาเป็นคนสนุกสนานแต่มักจะดังแตก ณ เวลานั้นผมขาดการติดต่อกับคาร์ลและคบกับคริสเป็นช่วงๆ เขายังคนเป็นนักโฆษณายู่ และในช่วงทศวรรษที่ 1960 เขาเดินทางไปทั่วประเทศด้วยรถยนต์ที่ขับเคลื่อนด้วยเครื่องยนต์แรงสูง

พนักงานขายเครื่องดนตรี

นอกเหนือจากการเป็นพนักงานกะกลางคืนดูแลตู้โชตาที่ชั้นใต้ดินของหอพัก Y แล้วผมยังทำงานพิเศษเป็นพนักงานชั่วคราวของหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่นอีก ผมทำงานทุกอย่างตั้งแต่งานขนปูนจนถึงเสิร์ฟน้ำส้ม และเนื่องจากผมได้ผ่านการอบรมเกี่ยวกับธุรกิจการลงทุนดังนั้นจึงนำเงินประมาณครึ่งหนึ่งของรายได้ที่ผมได้รับไปฝากธนาคาร ในที่สุดผมก็ได้งานทำที่บริษัท American Musical Instruments หรือที่เรียกว่า AMI บริษัทเป็นโรงงานผลิตตู้เพลงแบบหยอดเหรียญ (Jukebox) ที่ได้รับความนิยมในยุคสมัยนั้นที่เพลงป๊อปกำลังเป็นที่ชื่นชอบแต่เครื่องเล่นแผ่นเสียงยังเป็นสิ่งที่ยาก ผมเริ่มทำงานในตำแหน่งพนักงานชิปปิ้ง

ตู้เพลงแบบหยอดเหรียญ เป็นสิ่งประดิษฐ์ที่มหัศจรรย์มาก มีสี่ส้อมีอุปกรณ์ที่หมุนได้ และมีแสงไฟส่องประกายเป็นจังหวะ ผมทำงานอย่างมีความหวังแต่มันก็เริ่มน่าเบื่อในเวลาอันสั้น แม้ว่าผมจะแสดงความจำนงที่จะขอย้ายไปทำงานในหน้าที่ที่ตื่นเต้นและท้าทายกว่านี้แต่ก็ไม่มีใครสนใจ เพราะไม่มีใครอยากปรับปากเรื่องการเลื่อนตำแหน่งงานให้ผม ดังนั้นผมจึงลางานสองวันเพื่อไปขายหนังสือสารานุกรมตามบ้าน ซึ่งในระยะเวลาสองวันนั้นทำให้ผมรู้ว่ามียากลุ่มลูกค้าเป้าหมายมากพอที่ผมจะลาออกจากงานที่ AMI พวกเขาบอกกับผมว่า “มันคงไม่เร็วขนาดนั้นหรอก” และเสนองานที่ท้าทายและมีโอกาสก้าวหน้ามากขึ้นให้ผม หลังจากนั้น 2-3 เดือนผมก็ได้ย้ายไปทำงานในแผนกต่างๆ รวมทั้งแผนกอุปกรณ์ซึ่งทำการผลิตอะไหล่และส่วนประกอบ และเป็นที่ประกอบตู้เพลงแบบหยอดเหรียญ ซึ่งผมรู้สึกพอใจกับหน้าที่ในธุรกิจเครื่องดนตรีนี้ เป็นเพราะผมเรียนหนังสือไม่สูงนักประกบกับนิสัยที่ประหยัดและมัธยัสถ์ ผมจึงฝากเงินเกือบครึ่งหนึ่งไว้ในธนาคารในขณะที่มีรายได้เพียงสัปดาห์ละ 60 เหรียญ

ชีวิตใหม่ในโรงงานของบริษัทกำลังไปได้ดีแต่การเปลี่ยนแปลงที่ไม่คาดฝันก็เกิดขึ้นเมื่อพ่อของผมปรากฏตัวขึ้นอีกครั้งหลังจากที่ผมทำงานที่ AMI ได้ 9 เดือน ตั้งแต่อายุ 4 ขวบผมไม่ได้พบพ่ออีกเลย แม้แต่ความทรงจำที่เกี่ยวกับท่านก็เลือนรางเต็มที สิ่งเดียวที่ยังทำให้ระลึกได้ก็คือนาฬิกาที่พ่อส่งมาให้ในวันที่เรียนจบชั้นมัธยมศึกษา

หลังจากที่รู้สถานการณ์ความเป็นอยู่ของผมที่แกรนด์แรพพิด จากแม่แล้ว พ่อคงต้องการชดเชยให้กับลูกชายในสิ่งที่ท่านมีส่วนเกี่ยวข้องมาเมื่อ 14 ปีก่อน อาจเป็นเพราะพ่อไม่เคยให้ความช่วยเหลือใดๆ ที่ควรจะทำในช่วงเวลาที่ผ่านมาโดยที่ไม่เคยอธิบายเหตุผลที่จากไป ผมเดาว่าพ่อคงแน่ใจว่าคุณตาและคุณยายจะสามารถเลี้ยงดูผมกับแม่ได้ และคล้ายกับว่าพวกท่านจะเป็นปฏิปักษ์ต่อกันอีกด้วย บ่อยครั้งที่แม่มักจะย่ำว่าพ่อติดค้างเงินค่าเลี้ยงดูผม ผมไม่ค่อยแน่ใจว่าการไปอยู่กับพ่อหรืออยู่กับแม่ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อนี้จะเหมาะกับผม แม่มาถึงแกรนด์แรพพิดในเวลาเดียวกับที่พ่อมาถึงเพื่อมาเป็นตัวกลางตกลงเงื่อนไขต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อเส้นทางชีวิตของผม

ก็ตาม หุ้นของบริษัทก็มีการซื้อขายกันในตลาดหลักทรัพย์ Curb ในเมืองนิวยอร์ก ซึ่งเป็นตลาดหลักทรัพย์ที่เกิดขึ้นมาก่อน American Stock Exchange

ผมเลือกที่จะมาอยู่กับพ่อ จึงกลับไปแกรนด์แรพทิดระยะหนึ่งเพื่อเก็บของและยื่นใบลาออกจาก AMI การไม่มีผมไม่ใช่เรื่องใหญ่สำหรับบริษัท แต่ผมไม่อยากตัดไม้ตรีเสียทีเดียวเพื่อว่าการไปอยู่กับพ่อไม่เป็นอย่างที่หวัง

ผมเริ่มทำงานที่บริษัทของพ่อ Neff Equipment Co. ในเดือนกันยายน ปี 1950 ซึ่งเวลานั้นพ่อได้ตัดแปลงบ้านจากเดิมที่มี 2 ห้องนอนให้เป็นบ้าน 3 ห้องนอนเพื่อให้ผมได้มีห้องพัก พันธะอาจจะเป็นแรงจูงใจหรือแรงผลักดันแต่บางครั้งก็อาจจะไม่ใช่สิ่งสำคัญที่สุด ผมเป็นลูกชายคนเดียวของพ่อ และเมื่อธุรกิจเจริญรุ่งเรืองพ่อก็คิดถึงเรื่องผู้ที่จะสืบทอดกิจการ

ธุรกิจไปได้ดีเพราะทั้งตัวแทนการจำหน่ายรถยนต์ สถานีบริการและอู่ซ่อมรถต่างต้องการอุปกรณ์เพิ่มแรงดันอากาศหรือแอร์คอมเพรสเซอร์ไปผลิตเครื่องหล่อลิ้น ลิฟต์ และอุปกรณ์อัดอากาศ ประกอบกับธุรกิจรถยนต์กำลังขยายตัวความต้องการจึงมีอย่างไม่จำกัด และต้องขอขอบคุณพรสวรรค์ด้านการขายของพ่อ เราจึงเริ่มขายอุปกรณ์ต่างๆ ให้กับชาวนาในรัฐโอไฮโอและขอขายแคนซัสซึ่งความสำเร็จครั้งนี้เกิดจากการที่พ่อไปประมูลและทำสัญญาขายกับ Rossford Ordnance ซึ่งเป็นหน่วยงานจัดหาให้แก่รัฐบาลสหรัฐที่อยู่ใกล้เมืองโทเลโดและเมื่อเหตุการณ์ความขัดแย้งในคาบสมุทรเกาหลีรุนแรงขึ้น Rossford Ordnance ก็ได้เพิ่มคำสั่งซื้อคอมเพรสเซอร์และเครื่องมืออุตสาหกรรมซึ่งทำให้พ่อดีใจมากในการขายครั้งนี้

ผมทำงานด้านการขายร่วมกับพ่อและพนักงานขายอีก 2 คน พ่อเป็นนักจูงใจที่ดีที่สุดและบ่อยครั้งที่จะปล่อยให้ลูกค้าจากไปโดยไม่ได้รับคำสั่งซื้อ ถ้าไม่ใช่คำสั่งซื้อเครื่องคอมเพรสเซอร์ขนาดใหญ่ก็ต้องเป็นส่วนประกอบหรือสัญญาซ่อมบำรุงและรับประกันของเครื่องคอมเพรสเซอร์เวลามีโทรศัพท์ด่วน ผมมักจะกระโดดขึ้นรถไปกับลุงแจ็ค ซึ่งทำหน้าที่ในการติดตั้งและซ่อมบำรุง ครั้งหนึ่งเราไปส่งเครื่องคอมเพรสเซอร์ที่บริษัท

ประจำการในกองทัพเรือเป็นเวลา 24 เดือนก่อนที่หน่วยคัดเลือทหารจะเรียกชื่อเสียอีก ผมเคยทำงานเกี่ยวกับการจองอุปกรณ์ทางเรือเมื่อสมัยที่เรียนชั้นมัธยม การเข้าทำงานในแผนกบริการเป็นเรื่องดีสำหรับผมและแน่นอนคงจะดีกว่าการถูกเกณฑ์ไปอยู่ในหน่วยทหารราบที่ต้องถูกส่งเข้าร่วมในสงครามเกาหลี การเข้าเป็นทหารเกณฑ์ในกองทัพเรือของผมมีผลกระทบต่อพออย่างเห็นได้ชัดกว่าการที่ผมตัดสินใจที่จะเข้าร่วมหรือลาออกจากบริษัทของพ่อเสียอีก สิ่งที่แปลกก็คือเมื่อผมจากชายคนที่ไม่เคยดูแลผมมาตลอด 14 ปีโดยที่ไม่ได้รู้สึกเสียใจเท่าไรนัก แต่พอร้องไห้กับการจากไปของผม พ่อขอร้องไม่ให้ผมไปกับเรือดำน้ำและผมก็ทำตาม พ่อไม่เคยอธิบายเหตุผลที่ไม่ชอบเรือดำน้ำ ผมเดาว่าพ่อคงเป็นโรคกลัวสถานที่ปิดล้อมหรือจำกัดบริเวณ

ก่อนที่ผมจะไปเป็นทหาร พ่อยื่นข้อเสนอที่ผมไม่มีวันลืม นั่นคือหากผมอยากซื้อหุ้น Aro Equipment ซึ่งซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ พ่อยินดีจะขายให้ไม่ว่าราคาเท่าไร ซึ่งแม้ผมจะไม่มีความรู้เรื่องตลาดหุ้นเลยแต่ก็จำได้ว่าเป็นข้อเสนอที่ดีจนไม่อาจปฏิเสธ ผมรวบรวมเงินที่เก็บสะสมไว้นำมาซื้อหุ้น Aro Equipment นั่นเป็นครั้งแรกที่ผมเข้าไปเกี่ยวข้องกับตลาดหุ้น

ผมเดินทางไปยังค่ายฝึกทหารเรือใหม่ที่ เกรทเลค รัฐอิลลินอยส์ ซึ่งเป็นฐานทัพเรือที่แตกต่างจากฐานทัพที่อยู่ห่างไกลจากมหาสมุทรทั้งสองแห่ง ที่นี้มีสนามกอล์ฟและสามารถเดินทางไปยังชิคาโกได้ ซึ่งจะได้รับอนุญาตให้เล่นก็ต่อเมื่อสำเร็จจากค่ายฝึกทหารเรือใหม่ การฝึกในช่วงนี้จะรวมถึงการฝึกที่โรงเรียนนักบินซึ่งเป็นห้าเดือนสุดท้ายก่อนที่จะไปเป็นทหารเรือ ด้วยสติปัญญาของผมทำให้ผมถูกส่งไปยังโรงเรียนช่างอิเล็กทรอนิกส์การบินซึ่งเป็นสิ่งที่ผมเกือบไม่รอด อันที่จริงผมสอบตกในหลักสูตร 28 สัปดาห์นี้จึงต้องเสียเวลาอีกหนึ่งสัปดาห์เพื่อสอบซ่อม ผมสำเร็จหลักสูตรการฝึกด้วยคะแนนในลำดับเกือบสุดท้ายของรุ่น ผมไปรับรางวัลที่โหลโดยการถูกมอบหมายให้ไปที่ นอร์ฟอล์ก รัฐเวอร์จิเนีย พร้อมกับทหารอื่นๆ อีก 40,000 นาย ไม่มีนิยายรักเกิดขึ้นระหว่างชุมชนนอร์ฟอล์ก กับกลุ่มชาย

หนุ่มที่ไร้จุดหมายในแบบฟอร์มหทาร์เรือ มีป้ายเตือนไม่ให้ทาร์เรือและสุนัขเข้าไปในสวนสาธารณะซึ่งมีคนพูดกันมากแต่ผมไม่เคยเห็น

เป็นที่รู้กันว่าผมไม่ค่อยสนใจด้านอิเล็กทรอนิกส์การบินมากนัก แต่กองทัพเรือคิดว่าน่าจะดีถ้าจะส่งผมเข้าเรียนต่อในโรงเรียนช่างอิเล็กทรอนิกส์การบินชั้นสูง ซึ่งผมมีช่วงเวลาที่ดีในชั้นเรียน การฝึกที่ค่ายฝึกทหารเรือใหม่และโรงเรียนการบินใช้เวลารวมแล้วประมาณ 14 เดือนจากรยะเวลาการเกณฑ์ทหาร 24 เดือน กองทัพเรือได้ใช้ความรู้ของผมโดยการมอบหมายให้ผมไปทำงานที่หน่วยกองบินขนส่ง เราซ่อมบำรุงเครื่องบิน Corsairs ซึ่งเป็นเครื่องบินรบแบบปีกนกสมัยสงครามโลกครั้งที่สอง ซึ่งต่อมาถูกปลดระวางและแทนที่ด้วยเครื่องบินรบแบบเจ็ทรุ่นแรกๆ ที่เรียกว่าเครื่องบิน Panthers ผมใช้ชีวิตที่เหลือในราชการทหารที่ แจ็คสันวิลล์ รัฐฟลอริดา โดยเริ่มจากการดูแลเครื่องบิน Corsairs ชนิดขับเคลื่อนด้วยใบพัดและสุดท้ายก็เป็นเครื่องบิน Panthers ซึ่งในเวลานั้นผมมีคุณสมบัติครบถ้วนที่จะดูแลเครื่องบิน Panthers ตลอดระยะเวลา 24 เดือนในกองทัพเรือผมไม่เคยได้ออกเรือเลย

กองทัพเรือจ่ายเบี้ยเลี้ยงทุก 2 สัปดาห์ และในคืนแรกหลังจากวันที่เบี้ยเลี้ยงออกเราจะเล่นไพ่โป๊กเกอร์กันหนักถึงเจ็ดเกม แต่ในคืนต่อมาจะเล่นกันเพียงหนึ่งหรือสองเกมเท่านั้น เงินในวงไพ่ก็เหมือนเงินในตลาดหุ้นคือเงินจะเคลื่อนย้ายไปสู่ผู้เชี่ยวชาญหรือคนที่เก่งกว่าซึ่งในกลุ่มนี้มีผมรวมอยู่ด้วย ผมเคยสังเกตคนที่ได้เงินกลับบ้านมักเป็นคน ที่เล่นไพ่สม่ำเสมอและมีความรู้เรื่องต่อแต้มเป็นอย่างดี พวกเขาจะไม่ยอมทุ่มเงินนอกจากจะรู้ว่าตัวเองเป็นต่อ ถ้าทหารเรือเหล่านั้นใช้ความรู้เหล่านี้กับตลาดหลักทรัพย์ก็อาจจะจะมีหลายคนประสบความสำเร็จในปัจจุบัน

หุ้นสามัญ หรือ หุ้นบุริมสิทธิ?

ผมได้ซื้อหนังสือเกี่ยวกับการลงทุนและวิธีประเมินราคาซึ่งในระหว่างการทำงานผมมีเวลาว่างมากพอที่จะศึกษารายละเอียดต่างๆ เหล่านี้ ผมศึกษาทั้งหุ้นสามัญและหุ้นบุริมสิทธิ และโดยที่ไม่มีภารกิจใดๆ ว่าหุ้น Aro

Equipment ที่ผมมีอยู่นั้นเป็นหุ้นสามัญหรือหุ้นบุริมสิทธิ ผมจึงเขียนจดหมายไปถามพ่อว่าหุ้นที่ผมมีอยู่นั้นเป็นประเภทไหน พ่อบอกว่าเป็นหุ้นสามัญ ซึ่งผมได้เรียนรู้ว่าการขึ้นหรือลงของราคาหุ้นจะขึ้นกับผลประกอบการของบริษัท นี่เป็นการเริ่มต้นเข้าสู่การเรียนรู้ทั้งแง่ทฤษฎีและความเป็นจริงที่ว่า ผู้ถือหุ้นจะได้ส่วนแบ่งหรือกำไรมากกว่าคนอื่นอย่างไร รวมทั้งความเสี่ยงที่จะขาดทุนเช่นกัน

ความสนใจเรื่องหุ้นของผมที่เริ่มก่อตัวขึ้น และเป็นจุดเริ่มต้นของอาชีพการลงทุนของผมแม้ว่าผลที่ออกมาผมหรือใครอาจจะยังไม่เห็นอย่างเด่นชัดก็ตาม แต่ในเวลาเดียวกันนั้นเป็นที่ประจักษ์ชัดว่าความเบื่อหน่ายประกอบกับการว่ากล่าวกันอย่างรุนแรงกับเพื่อนทหารที่ดูแลพัสดุ ทำให้ผมไม่สามารถยึดถืออาชีพรับราชการทหารต่อไปได้ และเพื่อหลีกเลี่ยงการใช้ชีวิตพลเรือนอย่างเช่นที่เคยเป็นมา ในที่สุดผมก็คิดว่าน่าจะถึงเวลาที่ผมจะเรียนต่อในมหาวิทยาลัยแล้ว ผมจึงลงทะเบียนเรียนทางไปรษณีย์ที่ United States Armed Forces Institute (USAFI) ผมลงทะเบียนเรียนเพียง 2 วิชา คือภาษาอังกฤษและจิตวิทยา แต่ก็ทำให้ผมมีใจกล้าพอที่จะคิดว่าผมน่าจะเรียนจบมหาวิทยาลัยได้ทั้งที่จากประวัติในชั้นมัธยมนั้นผมเรียนหนังสือไม่เก่งก็ตาม ในช่วงสุดสัปดาห์หนึ่งผมและคู่มือก็โบกรถจากนอร์ฟอล์กไปลงใกล้ๆ William & Mary College ซึ่งวิทยาลัยจัดให้มีการทดสอบความถนัด ผลที่ออกมายังน่ากังขาคือผมสามารถสอบผ่านเข้าเรียนในวิทยาลัยได้

ผมปลดประจำการในเดือนมกราคม ปี 1953 และรู้สึกกระตือรือร้นที่ได้เป็นอิสระอีกครั้ง ผมขับรถจาก แจ็คสันวิลล์ รัฐฟลอริดา ถึง โทเลโด ภายใน 24 ชั่วโมง สามวันต่อมาผมได้เข้าเป็นนักศึกษาที่ University of Toledo และพักอยู่กับพ่ออีกครั้ง โดยที่ GI Bill (กฎหมายที่ให้ทุนเกี่ยวกับการศึกษาระดับอุดมศึกษาและประโยชน์อื่นๆ สำหรับทหารผ่านศึก) รับผิดชอบค่าเทอมและค่าใช้จ่ายในการครองชีพบางส่วนของผม และการไปทำงานเป็นพนักงานขายรองเท้าในร้านขายเครื่องแต่งกายก็ทำให้ผมมีรายได้เพิ่มขึ้น นอกเหนือจากการเรียนเต็มเวลาสัปดาห์ละ 30 ชั่วโมงแล้วผมยังเป็นนักขาย

รองเท้า ซึ่งงานนี้มีประโยชน์อย่างมากสองอย่างคือ ผมสามารถซื้อรองเท้า และเสื้อผ้าผู้ชายได้ในราคาถูกและผมยังได้รับอนุญาตให้อ่านหนังสือได้ในเวลาที่ไม่ได้ขายหรือจัดเรียงรองเท้าเข้าชั้น ผมใช้เวลาประมาณครึ่งหนึ่งเพื่ออ่านหนังสือและทำการบ้าน

ในระหว่างนั้นผมก็ได้พบกับ ลีเลียน ทูแลค ซึ่งมีเชื้อสายฮังการีเรียนตอนนั้นผมไม่ค่อยอายุแล้วและสามารถเรียกร้องความสนใจของเธอจากนักเบสบอลชื่อดังรวมทั้งชายหนุ่มอื่นๆ อีกด้วย เราสามารถแก้ปัญหาความแตกต่างด้านความเชื่อทางศาสนากันได้ไม่ยากนัก ลิลลี่ เป็นคาทอลิกที่เคร่งมาก และปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการเตรียมงานแต่งงาน เพราะผมไม่เคยทำพิธีล้างบาป แน่นนอนพิธีศีลมหาสนิทเป็นเพียงวิธีการปฏิบัติที่เราสามารถแสดงออกได้ ผมไม่ค่อยแน่ใจบางอย่างเราอาจจำเป็นต้องยึดมั่นกับความศรัทธาโดยเฉพาะศาสนา แต่ผมก็ไม่สามารถที่จะทำให้ตัวเองเป็นเช่นนั้นได้ อย่างไรก็ตามเราออกเดทกัน 12 เดือนก่อนที่จะหมั้นและแต่งงานกันในเดือนกันยายนปี 1954

พบได้พบกับอาจารย์ผู้ชาญฉลาด

การเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยทำให้ผมสามารถแสดงออกซึ่งทักษะและความสามารถต่างๆ ที่มีได้เป็นอย่างดีคือ ความอยากรู้อยากเห็น ความถนัดด้านตัวเลข ความสามารถในการแสดงความคิดเห็น และ ความมีระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด แม้ว่าผมจะจบชั้นมัธยมศึกษาด้วยเกรดที่ไม่โดดเด่นนักแต่การเรียนในมหาวิทยาลัยกลับตรงกันข้าม เกรดของผมไม่ค่อยต่ำกว่าเกรด A และเรียนจบด้วยคะแนนเกียรตินิยมอันดับหนึ่ง แตกต่างจากการเรียนที่ผ่านมาอย่างไม่น่าเชื่อ ซึ่งอาจจะเกิดจากความรู้สึกที่เป็นผู้ใหญ่ แรงจูงใจ และหลักสูตรที่จุดประกายความสนใจโดยเฉพาะสองวิชาที่สอนโดย ซิดนีย์ ร็อบบิ้น อาจารย์ที่สอนวิชาการเงินและการลงทุน

ดร. ร็อบบิ้น สอนที่ University of Toledo ท่านย้ายมาจาก Columbia University ในนิวยอร์ก เป็นศิษย์ของ เบนจามิน เกรแฮม

และ เดวิด ดอดด์ ท่านเป็นคนบดีของภาควิชาการวิเคราะห์บัญชีพื้นฐาน ซึ่งในที่สุด ดร. ร็อบบิ้น ก็ย้ายกลับไป Columbia University และเกษียณอายุที่นั่น ท่านทุ่มเทให้กับการเรียนการสอนวิชาทางการเงิน และชอบที่จะเขียนเรื่องโอกาสในการลงทุนกับการเก็งกำไร ย้อนกลับไปช่วงทศวรรษที่ 1930 ท่านจุดประกายบางประเด็นของ Perpetual Warrants หรือสิทธิในการซื้อหุ้นในอนาคตในราคาที่กำหนดไว้โดยไม่มีกำหนดหมดอายุ โดยปกติ Warrant จะมีวันหมดอายุ แต่ในตลาดที่ซบเซาในช่วงเศรษฐกิจตกต่ำทั่วโลก บริษัทต่างๆ ต้องผ่อนปรนกฎเกณฑ์เพื่อดึงดูดเงินทุนให้ไหลเข้ามาในตลาด นักลงทุนที่ถือ Warrant ประเภทนี้ ในปัจจุบัน (ถ้ายังมีหลงเหลืออยู่) จะสามารถซื้อหุ้นในราคาที่กำหนดไว้เมื่อ 60 ปีก่อน หรือจะขาย Warrant ในราคาที่จะสะท้อนถึงราคาหุ้นที่คาดหมายในอนาคต ทำให้บริษัทผู้ออก Warrant ประเภทนี้สามารถรอดพ้นช่วงเศรษฐกิจตกต่ำมาได้ เพราะเป็นการพนันหรือทางเลือกที่ปลอดภัยซึ่งทำให้ Perpetual Warrants ในปัจจุบันมีราคาที่สูงกว่าเดิมมาก แม้ว่า ดร. ร็อบบิ้น จะเห็นประเด็นเรื่องมูลค่าในทันที แต่แทนที่จะซื้อ Perpetual Warrants ทั้งหมดที่สามารถจะรวบรวมได้ ท่านกลับเขียนเรื่องนี้ลงในวารสาร Barron

ผมเรียนวิชาเอกด้านการบริหารอุตสาหกรรมในมหาวิทยาลัย โดยได้รับการโอนหน่วยกิตจากที่เรียนในกองทัพเรือ ทำให้ผมมีเวลาว่างพอที่จะเรียนวิชาอื่นที่ผมสนใจ ความสนใจในเรื่องหุ้นทำให้ผมลงเรียนในวิชาการลงทุนของอาจารย์ร็อบบิ้น ซึ่งเป็นครั้งแรกที่ทำให้ผมได้เรียนรู้เกี่ยวกับพื้นฐานการลงทุนไม่ว่าจะเป็นยอดขาย (Sales) กำไร (Earnings) กำไรจากการดำเนินงาน (Operating profits) กระแสเงินสด (Cash flow) เป็นต้น ซึ่ง ชิดนีย์ ร็อบบิ้น เป็นผู้สอน ความสนใจและความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในด้านการลงทุนของท่านดึงดูดให้ผมเอาท่านเป็นแบบอย่างและนับถือท่านเป็นอาจารย์ และท่านก็ชักชวนให้ผมเป็นสมาชิกของชมรมนักลงทุนมืออาชีพรุ่นใหม่ได้จำกัดเฉพาะกลุ่มคนที่มีฐานะร่ำรวยเท่านั้น

ยิ่งได้เรียนรู้เกี่ยวกับการเงินการลงทุนมากเท่าไรก็ยิ่งทำให้คาดคะเนได้ยาก ดร. ร็อบบิ้น สนใจในเกือบทุกเรื่องซึ่งไม่แตกต่างจากอาจารย์